

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Tradenomitutkinnon taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon työelämälähtöisyys ja KLT-tutkinto

---

Launonen, Satu

2011 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Tradenomitutkinnon taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon työelämälähtöisyys ja KLT-tutkinto

Launonen Satu
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2011

Launonen Satu

Tradenomitutkinnon taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon työelämälähtöisyys ja KLT-tutkinto

Vuosi 2011 Sivumäärä 47

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten hyvät työelämässä tarvittavat tiedot ja taidot taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto liiketalouden koulutusohjelmassa antaa. Toinen tutkimusongelma liittyi Tili-instituuttisäätiön järjestämään KLT-tutkintoon. Työssä selvitettiin tradenomien mielipiteitä KLT-tutkinnosta, pääsyaatimukset kyseiseen tutkintoon sekä millaisia opintoja tradenomien tulisi käydä KLT-tutkintoa varten. Tavoitteena oli saada ammattikorkeakouluille käyttökelpoista tietoa siitä, miten oppilaitokset voisivat kehittää taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtoa.

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tärkein tietolähde työssä oli haastattelut, joista saatiin liiketalouden koulutusohjelman käyneiden opiskelijoiden mielipiteitä laskentatoimen suuntautumisvaihtoehdosta, sen työelämälähtöisyydestä ja KLT-tutkinnosta. Sen lisäksi haastateltavat kertoivat ajatuksiaan siitä, miten tradenomitutkintoa voisi kehittää vielä edelleen. Työtä varten haastateltiin neljää jo valmistunutta tradenomia ja yhtä tradenomiopiskelijaa, joka oli jo käynyt kaikki valmistumiseen vaadittavat opintojaksot opinnäytetyön tekemistä lukuun ottamatta. Haastateltavat edustivat neljää eri ammattikorkeakoulua: Laurea-ammattikorkeakoulua, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulua, Kymenlaakson ammattikorkeakoulua ja Hämeen ammattikorkeakoulua. Yksi haastateltavista oli suorittanut KLT-tutkinnon hyväksytysti. Muita tärkeitä lähteitä olivat eräiden ammattikorkeakoulujen, opintosuunnitelmat sekä Taloushallintoliitosta saadut tiedot KLT-tutkinnosta.

Ammattikorkeakoulut ovat autonomisia yksiköitä, joiden tarjoamat opintojaksot sekä pakollisten ja vapaaehtoisten opintojen osuudet tutkinnosta vaihtelevat siitä huolimatta, että tutkinnon laajuus on kaikissa kouluissa 210 opintopistettä ja kesto keskimäärin 3,5 vuotta. Kaikissa kolmessa tutkitussa ammattikorkeakoulussa sai suoritettua Taloushallintoliiton ja Tili-instituuttisäätiön antamien suositusten mukaiset opinnot. Tarvittavien opintojaksojen suorittaminen jää pitkälti opiskelijoiden omalle vastuulle, sillä kukaan haastatelluista ei ollut saanut ammattikorkeakouluistaan kysymättä tietoa KLT-tutkinnosta tai siihen vaadittavista opinnoista.

Haastateltavat pitivät tradenomikoulutusta laajana ja monipuolisena tutkintona, joka antaa kattavat perustiedot ja -taidot työelämää silmällä pitäen sekä mahdollisuuden suuntautua monelle eri liiketoiminnan osa-alueelle. Haastatellut toivoivat lisää käytännölläisyyttä ja työelämälähtöisyyttä opintoihin. Heidän mukaansa työelämä eroaa paljon siitä, millaisen kovan koulussa sai ulkoisen laskentatoimen tehtävistä. Kriittikkiä annettiin opintojaksojen ja niiden sisällön irrallisuudesta. Irrallisten opintojaksojen ja niiden sisällön takia kokonaisuus jäi helposti hahmottamatta. Haastateltujen tradenomien mielestä todellinen oppiminen tapahtuu vasta työelämässä.

Asiasanat: tradenomi, taloushallinto, laskentatoimi, työelämälähtöisyys, KLT-tutkinto

Launonen Satu

Working Life Oriented Approach to The Bachelor's Degree of Financial Management and KLT accounting examination

Year	2011	Pages	47
------	------	-------	----

The objective of this Bachelor's thesis is to examine how working life orientated the Degree of Business Administration is, when specialized in financial accounting. The Business Administration was also compared to KLT accounting examination. KLT accounting Examination is organized by The Institute for Accountancy. The main purpose of this study was to find out what kind of skills and knowledge the Bachelor of Business Administration gives and in that way help Universities of Applied Sciences to develop their programs of Financial Administration.

The study includes a theory section and an empirical section. The theory section focuses on determining the Bachelor's Degrees in Business Administration, syllabuses of Universities of Applied Sciences and the KLT accounting examination. The empirical section includes a qualitative research. Five Bachelors of Business Administration were interviewed about their opinions of the Bachelor of Business Administration degree and KLT accounting examination. The interviews were the main source of information. The interviewed persons represented four different Universities of Applied Sciences: HAAGA-HELIA University of Applied Sciences, Laurea University of Applied Sciences, HAMK University of Applied Sciences and Kymenlaakso University of Applied Sciences. One of the interviewed persons had passed the KLT accounting exam. Other important sources of information were syllabuses of the Universities of Applied Sciences in question and the facts received from The Institute for Accountancy.

Universities of Applied Sciences are autonomous units which can create their own syllabuses as long as they comply with the regulations and law considering the University of Applied Sciences. The Business Degree has a work load of 210 credits and the average study time is 3.5 years. There are variations between Universities of Applied Sciences when it comes to the required number of elementary courses and elective courses. All three Universities of Applied Sciences in question provide a possibility to complete the courses needed for to KLT accounting examination.

The interviews showed that the studies are considered to provide a broad and diversified basic knowledge of business. According to the interviewees there is a lack of practicality and work oriented approach. The school's success is mainly depending on the students' own activity and self-study capability. The interviewed persons were hoping for further information about the educational opportunities, for example about the KLT accounting examination.

Keywords: Bachelors of Business Administration, financial administration, financial accounting, working life, KLT accounting examination

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	7
2.1	Aiheen valinta	7
2.2	Aineiston kerääminen	8
2.3	Kvalitatiivinen tutkimus.....	8
3	Tradenomikoulutus	9
4	Ammattikorkeakoulut Suomessa	10
4.1	Ammattikorkeakoulujen tehtävät	10
4.2	Bolognan prosessi	11
5	Ammattikorkeakoulujen opetustarjonta	12
5.1	Laurea-ammattikorkeakoulu	12
5.1.1	Opiskelu Laureassa	12
5.1.2	Koulutusohjelman rakenne ja sisältö Laureassa	13
5.2	HAAGA-HELIA.....	15
5.2.1	Opiskelu HAAGA-HELIAssa	15
5.2.2	Koulutusohjelman rakenne ja sisältö HAAGA-HELIAssa	16
5.3	Jyväskylän ammattikorkeakoulu.....	19
5.3.1	Opiskelu Jyväskylän ammattikorkeakoulussa.....	19
5.3.2	Opintojen rakenne ja sisältö	19
6	KLT-tutkinto	21
6.1	KLT-tutkinto ja tili-instituuttisäätiö	21
6.2	KLT-tutkinnon pääsyvaatimukset ja säännöt	22
6.3	Tentin sisältö	23
7	Taloushallintoliiton ja Tili-instituuttisäätiön suositukset ammattikorkeakouluille	23
8	Ammattikorkeakoulujen opetustarjonta verrattuna KLT-tutkinnon vaatimuksiin.....	25
8.1	Ammattikorkeakoulut	25
8.2	Erot tradenomi- ja KLT-tutkinnon välillä	26
8.3	Tradenomikoulutuksen vastaavuus KLT-tutkinnon vaatimuksiin.....	27
9	Haastattelut	28
9.1	Haastateltavat	28
9.2	Tutkimustulokset	29
9.2.1	Syyt hakea opiskelemaan liiketaloutta	29
9.2.2	Mielipiteitä tradenomitutkinnosta - laajuus, kesto, vaativuus.....	30
9.2.3	Mielipiteet taloushallinnon opinnoista	31
9.2.4	Koulutusohjelman vahvuudet ja heikkoudet	31
9.2.5	Kieliopinnot ja harjoittelu.....	32
9.2.6	Koulutuksen vastaavuus työelämään.....	33

9.2.7 Työnantajien ja tradenomien odotukset	33
9.2.8 Työllistyminen	34
9.2.9 KLT-tutkinto.....	34
10 Yhteenveto	35
11 Itsearviointi ja jatkotutkimusmahdollisuudet	37
Lähteet	38
Kuvat	41
Kuviot	42
Taulukot	43
Liitteet.....	44
Liite 1: Saate haastateltaville	44
Liite 2: Haastattelurunko	45

1 Johdanto

Ammattikorkeakoulut markkinoivat itseään työelämälähtöisinä oppilaitoksina, joista valmistuu alan asiantuntijoita. Mielestäni tämän tavoitteen toteutumista on hyvä tutkia, jotta koulutusta voidaan kehittää edelleen oikeaan suuntaan. Olen itse opiskeluissani suuntautunut taloushallintoon, minkä takia keskityn myös työssäni kyseiseen suuntautumisvaihtoehtoon.

Työn tavoitteena on selvittää, kuinka hyvin liiketalouden koulutusohjelmassa taloushallintoon suuntautuneet opiskelijat oppivat työelämässä vaadittavia tietoja ja taitoja. Sen lisäksi vertailen tradenomitutkintoa KLT-tutkintoon ja pyrin selvittämään, mitä opintoja ammattikorkeakouluaihana tulisi käydä, jotta opiskelija omaksuisi jo ammattikorkeakoulussa KLT-tutkinnon läpäisemisessä vaadittavia tietoja.

Ammattikorkeakoulut ovat autonomisia yksiköitä, jotka päättävät itse opetussuunnitelmistaan. Opetussuunnitelmia on uudistettava tietyin väliajoin pysyäkseen kehityksessä mukana. Pyrin työn aikana kiinnittämään huomiota kolmen eri ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmien eroavaisuuksiin ja yhteneväisyyksiin.

Valitsin aiheen, koska siitä ei ole tietojeni mukaan tehty montaa opinnäytetyötä ja onnistuessaan työstä voi olla konkreettista hyötyä niin ammattikorkeakouluille kuin opiskelijoillekin. Haastattelut ovat tärkeässä asemassa työssäni, sillä niiden avulla pyrin kartoittamaan mielipiteitä liiketalouden koulutusohjelman taloushallinnon ja laskentatoimen opetuksen nykytilasta sekä KLT-tutkinnosta opiskelijoiden näkökulmasta.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Aiheen valinta

Valitsin aiheen, sillä mielestäni on tärkeää tutkia, kuinka hyvin ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisyyslupaukset toteutuvat. Moni taloushallintoon suuntautunut opiskelija suuntaa työelämässään ulkoiseen laskentatoimeen ja kirjanpitäjäksi. Tämän takia otin yhdeksi näkökulmaksi myös KLT-tutkinnon ja sen, kuinka hyvät valmiudet tradenomitutkinto antaa kyseiseen jatkotutkintoon. Pyrin tutkimuksessani kartoittamaan opiskelijoiden ja valmistuneiden tradenomien mielipiteitä ja kehitysehdotuksia koskien tradenomitutkintoa sekä mielipiteitä KLT-tutkinnosta.

Ennen aiheen valintaa, tutkin aiemmin tehtyjä opinnäytetöitä enkä löytänyt yhtään vastaavaa opinnäytetyötä. Tämä on kuitenkin sellainen tutkimus, jonka voi toteuttaa aika ajoin, sillä ammattikorkeakoulut kehittävät opetussuunnitelmiaan ja metodejaan jatkuvasti. Sen lisäksi liiketalouden ala on muuttuva, joten työelämän tarpeet voivat vaihdella.

Keskeiset käsitteet työssäni ovat tradenomi, laskentatoimi, taloushallinto, työelämälähtöisyys, KLT-tutkinto sekä opetussuunnitelmat.

2.2 Aineiston kerääminen

Teoriaosuudessa käsittelen tradenomitutkintoa yleisesti, perehdyn kolmen eri ammattikorkeakoulun tarjoamiin taloushallinnon opintojaksoihin sekä KLT-tutkintoon. Tärkeimmät lähteet teoriaosuuteen oli tutkittujen ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat sekä Taloushallintoliitosta saamani materiaali liittyen KLT-tutkintoon sekä Taloushallintoliiton ja Tili-instituuttisäätiön antamiin suosituksiin ammattikorkeakouluille. Käyttämiäni lähteitä pidän luotettavina, sillä ne ovat peräisin nimenomaisia koulutuksia järjestäviltä tahoilta.

Koko opinnäytetyötäni ajatellen tärkeimpänä tiedonlähteenä pidän haastatteluja. Tutkimusosassa käsittelen tradenomikoulutuksen käyneiden ihmisten mielipiteitä liiketalouden koulutusohjelmasta sekä KLT-tutkinnosta. Haastattelut ovat työni tärkein tietolähde. Uskon saaneeni tutkittavilta henkilöiltä rehellisiä mielipiteitä koskien koulutusohjelmaa.

2.3 Kvalitatiivinen tutkimus

Käytän opinnäytetyössäni laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on ilmiön kuvaaminen, ymmärtäminen ja mielekkään tulkinnan antaminen. Tavoitteena on ymmärtää ilmiö syvällisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään saamaan yhdestä havaintoyksiköstä, eli tässä tapauksessa haastateltavalta, mahdollisimman paljon irti. Laadullisessa tutkimuksessa tarkoituksena on selvittää merkityksistä, miten ihmiset kokevat reaali maailman. Tästä syystä kvalitatiivinen tutkimus sopi työhöni hyvin. Sain selville yksittäisten tradenomien mielipiteitä ja sain tehtyä haastatteluissa tarkentavia kysymyksiä. Haastattelujen etuna oli myös se, että pystyi tulkitsemaan haastateltujen henkilöiden ilmeitä, eleitä ja äänenpainoja. Laadullisessa tutkimuksessa haastattelijalla ei välttämättä tarvitse olla tietoa ilmiöstä, tiedon oletetaan olevan tutkittavilla. (Kananen 2008, 24-28.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavien valintaan täytyy kiinnittää erityistä huomiota, jotta tutkimukseen saa luotettavaa tietoa. Tutkittaviksi tulee valita sellaisia henkilöitä, jotka tietävät tutkittavasta ilmiöstä eniten. Väärän tutkittavan valinta voi vääristää tutkimustulosta.

Havaintoyksiköiden määrää voidaan pitää riittävänä, kun niiden lisäys ei tuo muutosta tuloksiin. (Kananen 2008, 37-38.) Valitsin tutkittaviksi henkilöiksi ammattikorkeakoulussa liiketaloutta opiskelleita tradenomeja, jotka suuntautuivat opinnoissaan taloushallintoon ja työskentelevät ulkoisen laskentatoimen tehtävissä. Opiskelijoilta ja vastavalmistuneilta saadut mielipiteet ovat avainasemassa tämänkaltaisessa tutkimuksessa, jossa tutkitaan mielipiteitä koulutuksen vastaavuudesta työelämään. Pysin valitsemaan haastateltavia eri ammattikorkeakouluista, jotta selviäisi eri koulujen erilaisia käytäntöjä. Viisi haastateltavaa riitti siihen, että vastaukset olivat hyvinkin samankaltaisia ja tutkittavat nostivat esille samoja kehitysehdotuksia.

3 Tradenomikoulutus

Tradenomitutkinto on ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto, jota voi opiskella kolmella eri koulutusalaalla. Näitä koulutusaloja ovat yhteiskuntatieteiden, liikunnan ja hallinnon ala, luonnontieteiden ala sekä kulttuuriala. Tradenomikoulutusta järjestää Suomessa 24 ammattikorkeakoulua ympäri maan. Tradenomitutkinnon kesto on keskimäärin 3,5 vuotta ja laajuus on 210 opintopistettä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010 a). Vuosittain tradenomeiksi valmistuu hieman alle 6000 opiskelijaa, joista noin 75 % nuorisokoulutuksen puolelta ja loput aikuiskoulutuksesta (Tradenomiliitto 2009).

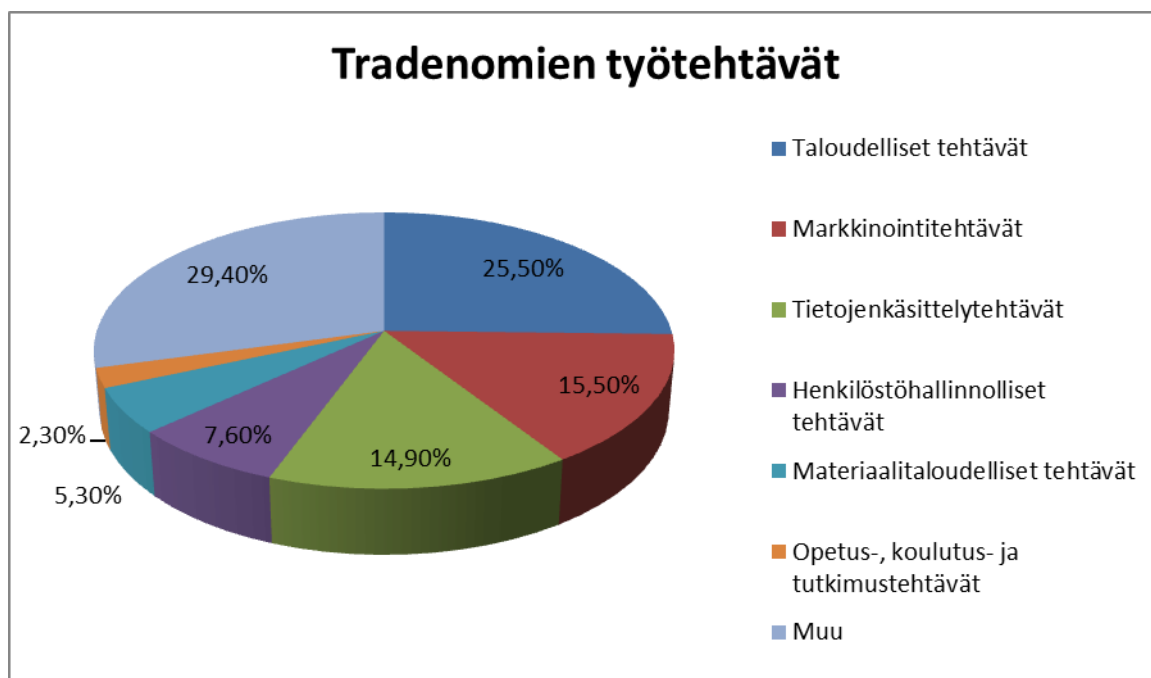
Yleisen hakukelpoisuuden ammattikorkeakouluun antavat seuraavat pohjakoulutukset:

- lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto
- International Baccalaureate-, Reifeprüfung- tai European Baccalaureate -tutkinto
- opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto
- ammatillisessa peruskoulutuksessa suoritettu vähintään kolmevuotinen ammatillinen perustutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto
- nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen kokeilusta annetussa laissa (391/91) tarkoitetut vähintään kolmivuotiset yhdistelmäopinnot
- ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/98) tarkoitettu laajuudeltaan vähintään kolmivuotinen ammatillinen perustutkinto, ammatti- tai erikoisammattitutkinto tai näistä vastaava aiempi tutkinto
- ulkomainen tutkinto, joka antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin siinä maassa, missä tutkinto on suoritettu.

(Opetushallitus 2007).

Opiskelijaksi voidaan myös valita muu hakija, jolla ammattikorkeakoulu katsoo olevat tarvittavat tiedot ja taidot (Opetushallitus 2007).

Tradenomikoulutus antaa valmiudet toimia valmistuttuaan esimies- ja asiantuntijatehtävissä sekä yrittäjänä. Suurin osa tradenomeista on liikelatouden tradenomeja. Tradenomeja työskentelee eniten teknologiateollisuuden toimialalla (19,0 %), tukku- ja vähittäiskaupan toimialalla (11,3 %), finanssialalla (8,8 %) sekä valtion ja kuntien palveluksessa (8,3 %). Alla oleva kaavio kuvaa tradenomien sijoittumista työelämässä. Eniten tradenomeja työskentelee kaaviossa määrittelemättömissä tehtävissä (29,4 %) ja toiseksi eniten taloudellisten tehtävien parissa (25,5 %). (Tradenomiliitto 2008.)

Kuvio 1: Tradenomien työtehtävät (Tradenomiliitto 2008).

4 Ammattikorkeakoulut Suomessa

4.1 Ammattikorkeakoulujen tehtävät

Ammattikorkeakoululain (9.5.2003/351) 1. luvun 4 § määrittää ammattikorkeakoulujen tehtäväksi antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta. Ammattikorkeakoulujen tarkoituksena on antaa valmistuville opiskelijoille valmiudet toimia ammatillisissa asiantuntijatehtävissä. Sen lisäksi ammattikorkeakoulujen tulee tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista oppimista. (Ammattikorkeakoululaki 9.2.2003/351, 4§.)

Asetuksessa ammattikorkeakouluopinnoista (3.3.1995/256) on määritelty, että ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle:

- 1) laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet asianomaisen alan asiantuntijatehtävissä toimimista varten,
- 2) edellytykset opiskeltavan alan kehityksen seuraamiseen ja ajan tasalla pysymiseen,
- 3) valmiudet jatkuvaan koulutukseen,
- 4) riittävät viestintä- ja kielitaidot sekä
- 5) kyseisen alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet

(Asetus ammattikorkeakouluopinnoista 3.3.1995/256, 7§).

Ammattikorkeakoulut ovat autonomisia kouluja, jotka laativat koulutuksen sisällön ja opetussuunnitelmat jokainen itse (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011).

Asetuksen ammattikorkeakouluopinnoista mukaan koulutusohjelmien opetussuunnitelmassa tulee määrittellä kunkin opintojakson tavoitteet, käsiteltävä asiakokonaisuus, opintojakson laajuus, opetuksen ja harjoittelun määrä sekä vaadittavat suoritukset (Asetus ammattikorkeakouluopinnoista 3.3.1995/256, 7§).

4.2 Bolognan prosessi

Suomi on osana yhteistä eurooppalaista korkeakoulutusaluetta eli Bolognan prosessia, jonka tarkoituksena on yhtenäistää korkeakoulututkintoja ja lisätä eurooppalaisen korkeakoulutuksen kilpailukykyä ja vetovoimaa muihin maanosiin verrattuna. Tavoitteeseen pyritään ymmärrettävillä ja yhdenmukaisilla tutkintorakenteilla, opintojen mitoitusjärjestelmien käyttöön otolla, liikkuvuuden lisäämisellä, lisäämällä laadunarviointiin liittyvää eurooppalaista yhteistyötä sekä tiivistämällä monipuolista kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b.)

Ymmärrettävien tutkintorakenteiden luomiseen käytetään pääasiassa ECTS (European Credit Transfer System) -opintosuoritusten siirto- ja mitoitusjärjestelmää sekä tutkintotodistusten liitettä. ECTS-järjestelmän seurauksena suomalaisissa ammattikorkeakouluissa on otettu käyttöön opintopisteet opintojen mitoituksessa. Yhtenäiset tutkintorakenteet on pyritty luomaan kaksisyklisellä mallilla. Ensimmäinen sykli on kolmi- tai nelivuotinen bachelor-tason tutkinto eli esimerkiksi alempi ammattikorkeakoulututkinto. Bachelor-tason tutkinto on relevantti kaikilla eurooppalaisilla työmarkkinoilla. Toisen syklin tutkintoja ovat maisterintutkinnot, esimerkiksi ylempi korkeakoulututkinto. Opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja muun korkeakouluhenkilökunnan liikkuvuutta on pyritty helpottamaan ja lisäämään olennaisesti.

Liikkuvuus auttaa myös monipuolisen kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen tiivistämisessä sekä kieli- ja kulttuurikoulutuksen lisäämisessä. Eurooppalaisen korkeakoulukoulutuksen laadunvalvonnan yhtenäistämässä keskeisessä roolissa on ENQA (European Network of Quality Assurance in Higher Education) -verkosto. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b.) Laadunvalvonnan tarkoituksena on taata korkealuokkainen korkeakoulutus.

5 Ammattikorkeakoulujen opetustarjonta

Valitsin opetussuunnitelmien osalta tutkittavaksi kolme ammattikorkeakoulua, joista kaksi toimii Etelä-Suomessa ja yksi Keski-Suomessa. Halusin, että vähintään yksi ammattikorkeakoulu on eri puolelta Suomea, jotta vertailupohjaa tulee myös Etelä-Suomen ja Uudenmaan ulkopuolelta. Nämä ammattikorkeakoulut ovat Laurea-ammattikorkeakoulu, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK). Laurea-ammattikorkeakoulun osalta olen perehtynyt pääasiassa Hyvinkään toimipisteeseen ja HAAGA-HELIA:n osalta olen tutkinut Helsingin toimipisteen liiketalouden koulutuksen tarjontaa ja opetussuunnitelmaa.

5.1 Laurea-ammattikorkeakoulu

5.1.1 Opiskelu Laureassa

Laurea-ammattikorkeakouluun kuuluu kaksi alueyksikköä: Espoon alueyksikkö, johon kuuluvat Leppävaaran, Otaniemen ja Lohjan paikallisyksiköt sekä Vantaan alueyksikkö, johon kuuluvat Keravan, Hyvinkään, Tikkurilan ja Porvoon paikallisyksiköt. Laureassa opiskelee noin 8000 opiskelijaa, joista noin 80 % nuorten koulutusohjelmassa. Loput ovat aikuisopiskelijoita ja ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita. (Laurea Fakta 2010-2011, 12.) Laureassa voi opiskella 16 eri koulutusohjelmassa (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011i).

Liiketalouden tradenomiksi voi opiskella Leppävaaran, Lohjan, Hyvinkään ja Keravan toimipisteissä. Hyvinkään toimipisteessä opiskelijat voivat suuntautua talousjohtamiseen, oikeudelliseen osaamiseen ja johtamiseen. Hyvinkää on ainoa toimipiste, jossa taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto on yksi pääsuuntautumisvaihtoehtoista. Hyvinkään lisäksi myös Keravan ja Leppävaaran toimipisteissä on tarjolla taloushallinnon opintoja. Lohjalla taloushallinnon vapaasti valittavia opintojaksoja ei järjestetä lainkaan lukuvuodella 2011-2012. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h.)

Laurea-ammattikorkeakoulun internetsivujen mukaan liiketalouden koulutusohjelman opinnoissa perehdytään liiketoiminnan kokonaisuuteen. Sivulla luvataan, että koulutusohjelmasta valmistuneet tradenomit hallitsevat liiketalouden lisäksi työelämässä oleelliset tiimi-, viestintä- ja projektityötaidot. Liiketalouden koulutusohjelmassa opiskelijat tekevät tiivistä yhteistyötä yritysmaailman kanssa. Projektien kautta opiskelijoiden odotetaan kasvavan työelämän

kehittäjiksi ja sijoittuvan valmistuttuaan asiantuntija- ja esimiestehtäviin. Kansainvälisyyteen panostetaan ja opiskelijoilla on hyvät mahdollisuudet lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011d.)

Laureassa opetussuunnitelmiin on sisällytetty valtakunnallisesti määritellyt yleiset kompetenssit, jotka ovat vahvasti osana teemojen ja opintojaksojen tavoitteita. Näitä kompetensseja ovat eettinen osaaminen, oppimisen taidot, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen. (Laurea Fakta 2010, 22.)

5.1.2 Koulutusohjelman rakenne ja sisältö Laureassa

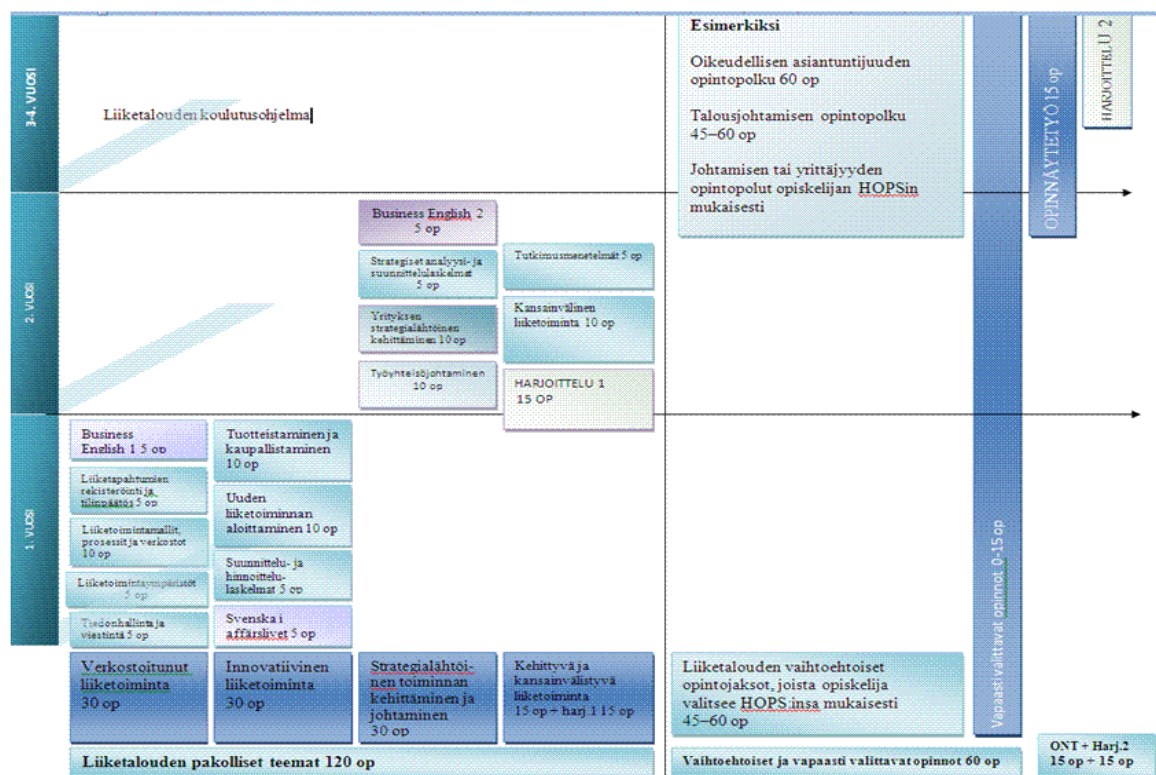
Laurean opetussuunnitelmat koostuvat teemoista ja opintojaksoista. Teema tarkoittaa laajempaa osaamisaluetta, joka koostuu tyypillisesti useammasta aihealuetta käsittelevästä opintojaksosta. Teemojen ja opintojaksojen sisällöt kertovat alan keskeisen ammatillisen ydinosaamisen. Vuositeemat sen sijaan kokoavat opintoja ammatillisen kasvun etenemisen näkökulmasta. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011g.)

Laurea-ammattikorkeakoulun taloushallinnon- ja rahoituksen opintojaksojen tarjonta vaihtelee toimipisteittäin. Ainoastaan Hyvinkää on erityisesti keskittynyt vaihtoehtoisissa opinnoissa taloushallintoon ja siellä onkin valittavana Laurean toimipisteistä eniten taloushallinnon opintojaksoja. Edellä mainittujen seikkojen takia olen keskittynyt työssäni ainoastaan Hyvinkään toimipisteeseen. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011e.)

Koulutusohjelma koostuu kaikille yhteisistä perusopinnoista (40 op) ja ammattiopinnoista (80 op). Kaikille pakolliset ammattiopinnot sisältää 15 opintopisteen työharjoittelujakson. Pakollisten opintojen jälkeen opiskelijat syventävät liiketoimintaosaamistaan vaihtoehtoisilla opinnoilla (45-60 op) ja vapaasti valittavilla opinnoilla (0-15 op). Vaihtoehtoisia ja vapaasti valittavia opintoja opiskelijoiden tulee käydä yhteensä vähintään 60 opintopisteen verran. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011c.) Opintojaksojen sijoittumista havainnollistaa seuraavalla sivulla oleva kuva (Kuva 1). Vaihtoehtoiset opinnot opiskelijat valitsevat itse haluamansa suuntautumisvaihtoehdon mukaan teemoista Talousjohtaminen, Oikeudellinen osaaminen ja Johdaminen. Toinen työharjoittelu (15 op) ja opinnäytetyö (15 op) tehdään valittuihin vaihtoehtoihin opintoihin liittyen. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011c.)

Vapaasti valittavat opinnot voidaan valita myös koulutusohjelman ulkopuolelta. Opiskelijat voivat valita valinnaiset opinnot liiketalouden syventävistä vaihtoehtoisista teemoista, vapaasti valittavista opinnoista (esimerkiksi kieliopinnot) ja Laurean muista koulutusohjelmista.

Vapaasti valittavia opintoja voi suorittaa myös toisessa korkeakoulussa tai hyväksiluke aiemmin suorittamia korkeakoulutasoisia opintoja. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011c.) Kie-liopintoja Laureassa on tarjolla runsaasti. Englannin ja ruotsin kielen lisäksi Laureassa voi opiskella espanjaa, italiaa, ranskaa, saksaa, venäjää, kiinaa ja japania. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011b.)

Kuva 1: Opetussuunnitelman rakenne Laurean Hyvinkään toimipisteessä (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h.)

Hyvinkäällä taloushallintoon, rahoitukseen ja toiminnanohjausjärjestelmiin liittyviä vaihtoehtoisia opintojaksoja on tarjolla yhteensä 60 opintopisteen verran. Opintojaksot syventävät pakollisilla opintojaksoilla opittuja asioita sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.) Seuraavana on taulukko Hyvinkään toimipisteen tarjoamista vaihtoehtoisista taloushallinnon ja rahoituksen opinnoista (taulukko 1).

Opintojakso	Laajuus (opintopisteinä)
Kustannuslaskennan hyödyntäminen	5
Talouden suunnittelu ja ohjaus	5
Talousjohtamisen kehittäminen (kehitystrendit ja haasteet)	5
Johdon tietojärjestelmät	5
Tilinpäätösanalyysi ja suunnittelulaskelmat	5
Rahoitus ja sen suunnittelu	5
Kirjanpito ja tilinpäätöksen erityiskysymykset	5
Konsernitilinpäätös ja kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö (IFRS)	5
Tilintarkastus	5
Verosuunnittelu	5
Yritysverotus	5
Henkilöverotus ja palkkahallinto	5

Taulukko 1: Laurea Hyvinkään vaihtoehtoiset taloushallinnon ja rahoituksen opinnot (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.)

5.2 HAAGA-HELIA

5.2.1 Opiskelu HAAGA-HELIIassa

HAAGA-HELIALLA on kuusi toimipistettä, jotka sijaitsevat Haagassa, Malmilla, Pasilassa, Porvoossa, Vallilassa ja Vierumäellä (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010i). Toiminnan lähtökohtana ovat yrityselämän tarpeet, joihin koulu pyrkii vastaamaan työelämälähtöisellä ja korkeakoulutasoisella koulutuksella. Koulussa opiskelee noin 10 500 opiskelijaa ja työskentelee noin 450 opettajaa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010h.) HAAGA-HELIAN missiona on kouluttaa palvelu-, myynti- ja yrittäjähenkisiä asiantuntijoita sekä tutkia ja kehittää innovatiivisia palveluita, tuotteita ja yritystoimintaa alueellaan elinkeinoelämän ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010g).

HAAGA-HELIIassa opiskellaan muitakin kuin ammatillisia taitoja. Opetussuunnitelmaan on sisällytetty muun muassa seuraavia osaamiskokonaisuuksia: verkosto-osaaminen, organisaatio-osaaminen, viestintäosaaminen (myös kansainvälinen), ryhmätyöosaaminen, tiedonhankinta- ja soveltamistaidot, taito tuottaa uutta tietoa, oppimaan oppiminen, ajankäytön hallinta ja priorisointi, toimijoiden tarpeiden huomioonottaminen sekä yleissivistys. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010f.)

Tradenomikoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saa kokonaisvaltaisen käsityksen yrityksen toiminnasta, selviytyy nykypäivän työelämän haasteista, pysyy mukana muuttuvissa olosuhteissa ja osaa ennakoida myös tulevaa. Valmistuva tradenomi osaa hankkia itse tietoa sekä analysoida ja jalostaa sitä. Tavoitteena on, että tradenomi ymmärtää ja analysoi liiketalouden ilmiöitä, kehittää itseään, omaa hyvät vuorovaikutustaidot sekä monipuolisen kielitaidon. Liiketalouden koulutusohjelma antaa mahdollisuuden toimia asiantuntija-, esimies tai kehittämistehtävissä (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c.)

5.2.2 Koulutusohjelman rakenne ja sisältö HAAGA-HELIIassa

HAAGA-HELIIan osalta olen keskittynyt Helsingin nuorten liiketalouden koulutusohjelmaan.

HAAGA-HELIIassa tradenomiopinnot koostuvat pakollisista perusopinnoista (60 op) ja pakollisista ammattiopinnoista (45 op) sekä ammattiosaamista syventävistä opinnoista (45 op), vapaasti valittavista opinnoista (15 op), opinnäytetyöstä (15 op) ja työharjoittelusta (30op), joiden sisällöt on määritelty seuraavana olevassa kuvassa numero 2 (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b.)

Kuva 2: Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b.)

Pakolliset perus- ja ammattiopinnot käydään ensimmäisten neljän lukukauden aikana. 1. ja 2. lukukauden teemana on liiketoiminnan perusteiden ymmärtäminen ja analysointi. Ensimmäisillä lukukausilla muodostuvat opiskelijoiden oppimis- ja kehittämistavoitteet.

Kolmannen ja neljännen lukukauden teemana on liiketoiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen. Lukukausien aikana rakennetaan opiskelijoiden ammatti-identiteettiä. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e.)

Vaihtoehtoiset opinnot käydään viidennen ja kuudennen lukukauden aikana, jolloin syvennetään erityisosaamista valituilla alueilla. Vaihtoehtoisten opintojen aikana kehittyvät valmiuden asiantuntijuuteen ja esimiesvalmiuksiin. Seitsemännen lukukauden aikana opiskellaan vapaasti valittavia opintoja ja tehdään opinnäytetyö. Tämän lukukauden tavoitteena on syventää liiketoimintaosaamista ja vahvistaa ammattitaitoa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e.)

Seuraavassa taulukossa (taulukko 2) on esitelty HAAGA-HELIAssa Helsingin toimipisteessä tarjottavat laskentatoimen ja rahoituksen tehtävät. Laskentatoimen ja rahoituksen syventäviä opintoja HAAGA-HELIAssa on tarjolla 105 opintopisteen verran. Sen lisäksi laskentatoimeen (mm. verotukseen), rahoitukseen ja palkkahallintoon liittyviä vapaasti valittavia muita opintoja on tarjolla kahdeksan opintojaksoa, jotka kaikki ovat kolmen opintopisteen laajuisia. Nämä opintojaksot ovat Laskentatoimen ajankohtaisseminaari, Asunto-osakeyhtiön taloushallinto, Henkilöverotus, Verotusmenettely, Taloushallinnon IT-sovellukset, Kansainvälistyvät yrityksen rahoitus, Palkkahallinnon perusteet sekä Liiketoiminnan matemaattiset mallit ja menetelmät, jossa käydään läpi muun muassa kysynnän, tarjonnan ja hintojen joustoja. Vapaasti valittaviksi opinnoiksi opiskelijat voivat valita myös kieliopintoja tai opintojaksoja eri suuntautumisvaihtoehdoista. HAAGA-HELIAssa voi englannin ja ruotsin lisäksi opiskella espanjaa, ranskaa, saksaa ja venäjää. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.)

Opintojakso	Laajuus (opintopisteinä)
Kirjanpito ja verotus	15
Kirjanpito ja arvonlisäverotus	6
Tilinpäätös ja yritysverotus	6
Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi)	3
Liiketoiminnan ohjaus ja johdon laskentatoimi	15
Strateginen johdon laskentatoimi	3
Johdon laskentatoimi lyhyen aikavälin päätöksenteossa	6
Johdon laskentatoimen projektityö	3
Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi)	3
Yritysrahoitus ja arvopaperimarkkinat	15
Yrityksen rahoituksen suunnittelu ja treasury-toiminnot	6
Sijoitustoiminta ja arvopaperimarkkinat	6
Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Rahoitus)	3
Ulkoisen laskentatoimen erityiskysymykset	15
Konsernitilinpäätös	6
IFRS-tilinpäätöskäytäntö	3
Yrityskaupat ja -järjestelyt	6
Tilintarkastus	15
Tilintarkastuksen normiperusteet	6
Tilintarkastuksen käytännön toteutus	6
Sisäinen tarkastus	3
Johdon laskentatoimen erityiskysymykset	15
Toiminnanohjausjärjestelmät (ERP) ja laskentatoimi	9
Johdon laskentatoimen päätöksentekomallit	6
Yritysrahoituksen erityiskysymykset	15
Johdannaisinstrumentit ja riskienhallinta	6
Yritysanalyysi	3
Rahoituksen Excel- ja tietojärjestelmäsovellukset	3
Rahoituksen ajankohtaisseminaari	3

Taulukko 2: HAAGA-HELIAN (Helsinki) laskentatoimen ja rahoituksen vaihtoehtoiset opinnot (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.)

5.3 Jyväskylän ammattikorkeakoulu

5.3.1 Opiskelu Jyväskylän ammattikorkeakoulussa

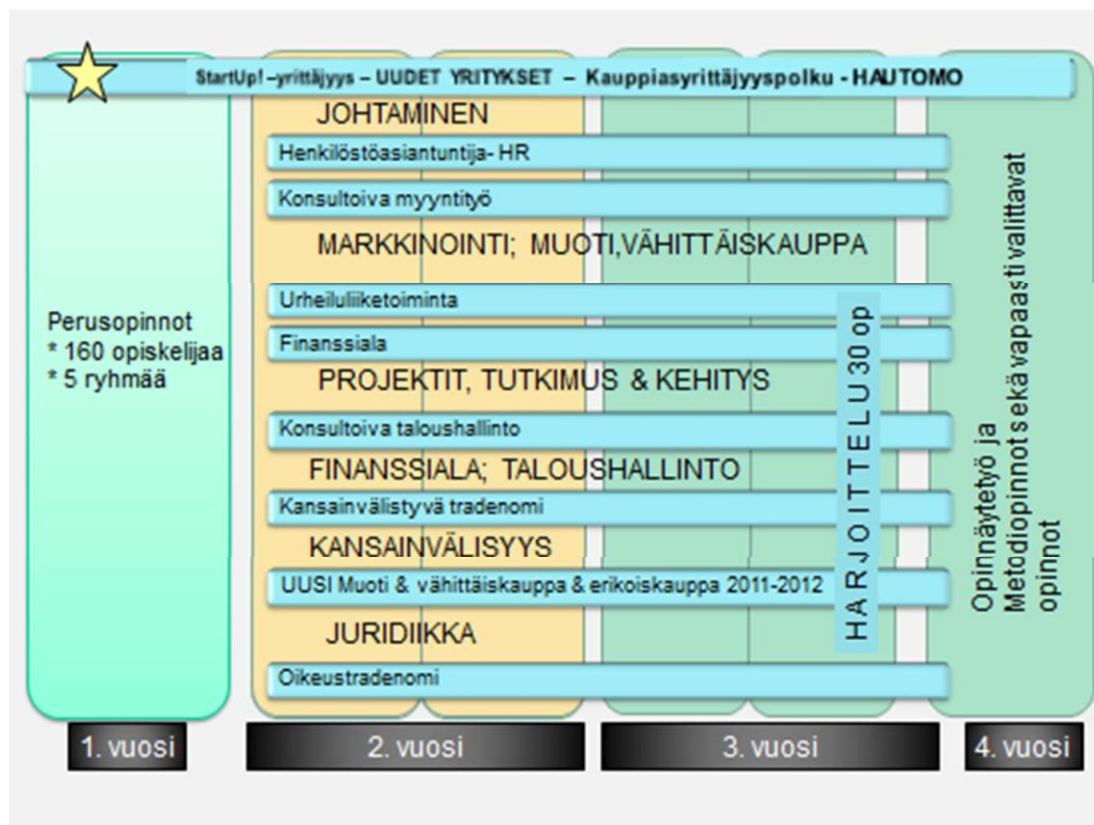
Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opiskelee yli 8 000 opiskelijaa. Toimipisteitä on kaksi ja ne sijaitsevat Jyväskylässä ja Saarijärvellä. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011c.) Koulun missiona on olla kansainvälisesti suuntautunut koulutuksen edelläkävijä sekä tutkimus- ja kehitystyön osaaaja (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2010).

Jyväskylän ammattikorkeakoulu toimii tiiviissä yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa. Työelämäyhteyksien syventäminen perustuu ns. verkottumismalliin, jonka tavoitteena on hyödyntää verkoston kumppaneita asiantuntijoina ja kouluttajina. Jokaiselle koulutusohjelmakärjelle (eli suuntautumisvaihtoehdolle) rakennettu oma tiivis työelämäverkosto Keski-Suomen yritysten kanssa edistää opiskelijoiden opintojen etenemistä, harjoittelupaikkojen saamista ja työllistymistä tälle alueelle. Tällä tavoin pyritään saavuttamaan yksilöllisempää ohjausta ja opiskelijan osaamistarpeiden huomioimista. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)

Koulutusohjelmasta valmistuvilla tradenomeilla on laaja-alainen ammatillinen osaaminen ja kyky hankkia itsenäisesti nopeasti ja tehokkaasti erityisosaamista ja siten kehittyä työelämän muutoksien mukana. Laaja-alainen ammatillinen osaaminen käsittää käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet hallinnon ja kaupan alan asiantuntijatehtävissä toimimista varten, hyvät viestintätaidot, hyvän kielitaidon, edellytykset alan kehityksen seuraamiseen ja jatkuvaan kouluttamiseen sekä valmiuden toimimaan kansainvälisissä tehtävissä. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)

5.3.2 Opintojen rakenne ja sisältö

Liiketalouden koulutusohjelman ensimmäisenä vuonna opiskellaan pakollisia perusopintoja (60 op), joihin sisältyy työelämävalmiuksien, liiketoimintamallien ja liiketoimintasuunnitelmien opiskelua. Vaihtoehtoiset ammattiopinnot (85 op) alkavat jo toisena opiskeluvuonna, kuten alla olevassa kuvassa (kuva 3) on esitetty. Vaihtoehtoisten opintojen opiskelu on jaettu kolmelle vuodelle niin, että toisena opiskeluvuonna vaihtoehtoisten opintojen laajuus on 55 opintopistettä, kolmantena 20 opintopistettä ja neljäntenä vuonna 10 opintopistettä. Vapaasti valittavia opintoja sisältyy koulutusohjelmaan 15 opintopisteen verran. Lisäksi opiskelijat tekevät koulutukseen kuuluvat työharjoittelun (30 op) ja opinnäytetyön (15 op). Opinnäytetyö tehdään aina toimeksiantajalle tai yhteistyökumppaneille. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)

Kuva 3: Liiketalouden koulutusohjelman opintojen eteneminen (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opiskelijat opiskelevat pakollisina vähintään 30 opintopistettä vieraskielisiä opintoja (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a). Jyväskylän ammattikorkeakoulu onkin ainoa tutkitusta kolmesta ammattikorkeakoulusta, jossa vaihtoehtoisissa taloushallinnon opinnoissa on valittavana englanninkielisiä opintojaksoja. Englannin ja ruotsin lisäksi koulussa opetetaan saksaa ja venäjää. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b).

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa taloushallintoon ja toiminnanohjausjärjestelmiin liittyviä opintojaksoja on tarjolla yhteensä 75 opintopisteen verran. Laureasta ja HAAGA-HELIAsta poiketen JAMKissa on kaksi englanninkielistä taloushallinnon opintojaksoa (Financial Communication and Management ja IFRS). Finanssialaan liittyviä vapaasti valittavia opintoja on tarjolla 25 opintopisteen verran. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b.) Tarkemmat tiedot tarjolla olevista opintojaksoista on eritelty taulukkoon 3.

Taloushallinto ja toiminnanohjausjärjestelmät-osaamisalue kehittää opiskelijan asiantuntijuutta ulkoisen laskentatoimen, verotuksen ja tilintarkastuksen alueilla. Lisäksi osaamisalueen opinnoissa opitaan taloudellista analysointia ja raportointia, toiminnanohjausta ja laskentaohjelmien kehittämistä kannattavan liiketoiminnan tueksi. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)

Opintojakso	Laajuus (opintopisteinä)
TALOUSHALLINTO JA TOIMINNANOHJAUSJÄRJESTELMÄT	
Käytännön kirjanpito	10
Palkkahallinto	5
Henkilö- ja metsäverotus	5
As Oy:n ja yhdistyksen taloushallinto	5
Kannattavan toiminnan ohjaus	10
Yritysverotus	5
Financial Communication and Management (en)	5
Syventävä kirjanpito	5
Tilintarkastus	5
Konsernitilinpäätös	5
Tilinpäätös- ja yritysanalyysi	5
IFRS (en)	5
FINANSSIALA	
Pankkitoiminta	5
Finance (en)	5
Kansainvälisen kaupan maksuliikenne	5
Sijoitustoiminta	5
Riskien hallinta ja vakuutustoiminta	5

Taulukko 3: Jyväskylän ammattikorkeakoulun tarjoamat taloushallinnon ja toiminnanohjausjärjestelmien sekä finanssialan opintojaksot (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b.)

6 KLT-tutkinto

6.1 KLT-tutkinto ja tili-instituuttisäätiö

KLT-tutkinto on tili-instituuttisäätiön järjestämä asiantuntijatutkinto laskenta-alan ammattilaisille. KLT-tutkinto on tarkoitettu tilitoimistoalalla työskenteleville ammattilaisille, joilla on korkeakoulutasoinen tai muu hyväksyttävä kaupallinen tutkinto laskennan tai taloushallinnon alalta sekä usean vuoden työkokemus taloushallinnon tehtävistä. KLT-kirjanpitäjiä on tällä hetkellä yli 2 600 henkilöä. KLT-tutkinto edellyttää tentin läpikäymisen lisäksi jatkuvaa koulutautumista. KLT-tutkinto on myös välttämätön tilitoimistoa auktorisoidessa, sillä tilitoimisto voi hakea auktorisoiduksi taloushallintoliiton jäseneksi vain, jos heillä on KLT-tutkinnon suorittanut vastuuhenkilö. (Taloushallintoliitto ry 2010.)

Tili-instituuttisäätiö on perustettu vuonna 1980. Säätiön tarkoituksena on KLT-tutkinnon järjestämisen lisäksi edistää laskentatoimen ja taloushallinnon kehittämistä. Tili-instituuttisäätiön toiminnassa on edustettuna korkeakoulut, julkishallinto ja liike-elämä, mikä takaakin tutkinnon sisällölle juuri nykyhetken haasteet. Säätiön KLT-lautakunta muodostuu 12 henkilöstä. Edustajia on mm. verohallinnosta, keskuskappakamarista, kauppa- ja teollisuusministeriöstä, kauppakorkeakoulusta ja ammattikorkeakoulusta, tilintarkastusyhteisöstä sekä tilitoimistoista. KLT-lautakunta kokoontuu kolme kertaa vuodessa tekemään päätöksiä KLT-tutkintoon liittyvissä asioissa. (Taloushallintoliitto ry 2010.)

6.2 KLT-tutkinnon pääsyaatimukset ja säännöt

KLT-tutkintoon pääsyn edellytysvaatimuksina on riittävä koulutus ja käytännön työkokemus. Tutkintoon pääsyyn tarvitaan joku seuraavista koulutuksista:

1. kauppätieteiden maisterin tutkinto tai vastaavan sisältöinen suomalainen korkeakoulututkinto,
2. kauppätieteiden kandidaatin tutkinto tai vastaavan sisältöinen suomalainen korkeakoulututkinto,
3. tradenomin tutkinto tai vastaavan sisältöinen ammattikorkeakoulututkinto, jossa on suuntautumisvaihtoehtona laskentatoimi tai taloushallinto tai muutoin riittäväksi katsottava määrä taloushallinnon opintoja tai
4. hyväksyttävä ulkomainen korkeakoulututkinto, jonka lisäksi tulee osoittaa riittävä teoreettinen perehtyneisyys suomalaiseen taloushallintoa koskevaan lainsäädäntöön.
5. ulkoiseen taloushallintopalveluun soveltuva liiketalouden perustutkinto, merkonomi tai merkonomin tutkinto tai taloushallinnon ammattitutkinnot (taloushallinnon ammattitutkinto ja taloushallinnon erikoisammattitutkinto yhdessä).

(Taloushallintoliitto ry 2006.)

Kohdissa 1-4 mainittujen tutkintojen suorittaneilla henkilöillä tulee olla työkokemusta taloushallinnon tehtävistä kolme vuotta ja kohdassa viisi mainittujen tutkintojen suorittaneilla 10 vuotta työkokemusta tilitoimistosta tai 20 vuotta muista laskentatoimen tehtävistä. Työkokemus tulee olla hankittu tutkinnon suorittamisen jälkeen. Työtehtävissä tutkintoon haluavan on tullut hankkia riittävän laaja ja monipuolinen käytännön perehtyneisyys kirjanpitoon, johdon laskentatoimeen ja muuhun yritys juridiikkaan. Tutkintoon voidaan hyväksyä myös erityisistä syistä tili-instituuttisäätiön niin päättäessä. (Taloushallintoliitto ry 2006.)

KLT-kirjanpitäjän tulee pitää yllä ammattitaitoaan jatkuvasti KLT-kirjan voimassaolon pitämiseksi. KLT-kirjanpitäjän tulee olla sellaisissa työtehtävissä, joissa hän vuosittain vastaa riittävän useista ja monipuolisista kirjanpidon tai muista riittävän monipuolisista taloushallinnon tehtävistä. Sen lisäksi KLT-kirjanpitäjän täytyy osallistua kolmen vuoden jaksona vähintään

kuuteen hyväksyttävään koulutuspäivään. Auktorisoidun toimiston kirjanpitotoiminnasta vastaavan KLT-kirjanpitäjän tulee osallistua yhdeksään koulutuspäivään. Koulutuspäivistä vähintään neljän tulee olla liikekirjanpidon ja johdon laskentatoimen sekä välittömän ja välillisen verotuksen sekä muun yritys juridiikan ylläpitokoulutusta. Koulutuspäivien lisäksi KLT-kirjanpitäjien tulee huolehtia itsenäisesti ammatillisten tietojensa ajantasaisuudesta. (Talouhallintoliitto ry 2006.)

KLT-tutkinto edellyttää siis haastavan ja aikataulultaan tiukan tentin läpäisyä, riittävää koulutusta ja työkokemusta. Tili-instituuttisäätiö antaa tutkinnon suorittaneille KLT-kirjan, joka on voimassa toistaiseksi. KLT-kirjan uusimiseksi tulee kuitenkin tehdä hakemus kolmen vuoden välein. Hakemuksessa KLT:t raportoivat työtehtävistään ja kouluttautumisestaan. KLT-tutkinnon hyväksytysti suorittaneet saavat ammattia harjoittaessaan käyttää nimensä yhteydessä nimitystä KLT-kirjanpitäjä, lyhennettä KLT, ruotsinkielistä nimitystä EBR-bokförare, lyhennettä EBR tai englanninkielistä nimitystä KLT-accountant. (Talouhallintoliitto ry 2006.)

6.3 Tentin sisältö

Tentissä on kysymyksiä liittyen muun muassa arvonlisäverotukseen, ennakoperintään, henkilöverotukseen, liikekirjanpitoon, sopimusoikeuteen, yhtiöoikeuteen, yritysrahoitukseen, yritysverotukseen, talouden ohjaukseen ja kustannuslaskentaan. Sen lisäksi tutkintoon hakevien on perehdyttävä Kilan ratkaisuihin. (Talouhallintoliitto ry 2011a.) KLT-tutkintoon hakijoiden on omattava laaja-alaiset ammatilliset taidot laskentatoimesta (ulkoinen ja sisäinen) sekä sopimus- ja yhtiöoikeudesta. Tentissä ei testata perusosaamista vaan kysymyksillä mitataan nimenomaan asiantuntijuutta. (Talouhallintoliitto ry 2009.)

7 Talouhallintoliiton ja Tili-instituuttisäätiön suositukset ammattikorkeakouluille

Tili-instituuttisäätiö ja Talouhallintoliitto ovat antaneet ammattikorkeakouluille ehdotuksen heidän toivomistaan opintojen sisältövaatimuksista. Suoritettavien ammatillisten opintojen lisäksi ehdotuksessa on korostettu sitä, että ulkoistetun talouhallinnon ammattilaisen työssä tarvitaan myös tietotekniseen pätevyys, kansainvälistymiseen ja yhteistyöverkostojen hyväksikäyttöön liittyviä taitoja. Henkilökohtaisista taidoista tarpeellisia ovat muun muassa kyky ja halu jakaa osaamista, vuorovaikutus- ja esiintymistaito sekä kielitaito. Ulkoisen talouhallinnon ammattilaisten tulee olla itsenäisiä tekijöitä, jotka omaavat muutoksen ja erilaisuuden sietokykyä. (Airula 2011.)

Tili-instituuttisäätiön ja Taloushallintoliiton arvion mukaan osaamiskyvyyden perusta talouspalvelun tuottajan työhön ja KLT-tutkintoon tähtäävälle syntyy n. 90 opintopisteen opinnoilla laskentatoimesta, oikeustieteen opinnoista, kauppa- ja taloustieteiden opinnoista sekä muista opinnoista, jotka sisältävät äidinkielen ja vieraiden kielten opintoja. (Airula 2011.)

Laskentatoimen opintoja tradenomiopiskelijan tulisi käydä vähintään 60 opintopisteen verran. Opintojen tulisi Tili-instituuttisäätiön ohjeistuksen mukaan sisältää kirjanpitoa, tuloslaskentaa, talouden raportointia johdolle (analyysit, tulevaisuuden suunnittelu ja ohjaus sekä investoinnit ja hinnoittelu), digitaalista taloushallintoa, palkkahallintoa sekä Suomen Taloushallintoliiton toimialastandardin eettistä ohjeistusta ja toimeksiannon vastaanottamista. Tärkeintä on, että opiskelija saa kirjanpidon perusteet ja logiikan haltuunsa täysin tradenomiopinnoissa. Kirjanpito on osattava hyvin eikä erityiskysymyksiä kannata käsitellä ilman vahvaa perusosaamista. Opinnoissa tulee käsitellä koko tilikausi kirjanpitojaksoineen ja raportointikausineen sekä tilinpäätös tilikauden lopussa. IFRS-tilinpäätöksestä riittää ymmärrys, miksi se on olemassa ja mitkä ovat erot FAS:iin. Digitaalisen taloushallinnon osalta tulee käydä läpi tietojärjestelmien avulla muun muassa palkkalaskentaa, reskontrat, maksut ja suoritukset sekä pääkirjanpidon kokoaminen aukottomaksi kirjanpitokausittain tilikauden aikana. Sen lisäksi opiskelijoiden tulee ymmärtää, mitä tarkoittaa audit trail -käsite. (Airula 2011.)

Oikeustieteen opintojen tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä yhtiölainsäädäntöä sekä sopimus- ja työoikeutta koskevia opintoja. Tärkeintä on, että opiskelijat oppivat etsimään ja löytämään tietoa muuttuvista laeista ja säännöksistä. (Airula 2011.)

Jotta opiskelijat ymmärtävät yritystoiminnan perusteet, tulee kauppa- ja taloustieteellisiä opintoja käydä kymmenen opintopisteen verran. Kauppa- ja taloustieteellisistä opinnoista tärkeitä ovat liiketaloustieteen opinnot (mikrotalous), kansantaloustieteen opinnot ja talousmatematiikan opinnot. (Airula 2011.)

Muista käytävistä opinnoista nostetaan esille suomen ja englannin kielen opinnot. Äidinkielen oikeakielisyys on hallittava. Englanniksi on pystyttävä kommunikoimaan ja osattava alaan liittyvät termit. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti asiakaspalvelukielitaitoon. Ruotsin ja muiden kielten opiskelu on etu. (Airula 2011.)

8 Ammattikorkeakoulujen opetustarjonta verrattuna KLT-tutkinnon vaatimuksiin

8.1 Ammattikorkeakoulut

Pakollisiin perus- ja ammattiopintoihin sisältyy kaikissa kolmessa ammattikorkeakoulussa sekä ulkoisen että sisäisen laskentatoimen opintoja yhteensä noin yhdeksän opintopisteen verran. Sen lisäksi muun muassa HAAGA-HELIAssa pakollisiin opintoihin kuuluu kolmen opintopisteen laajuinen opintojakso liittyen yritystoiminnan rahoitukseen. Ulkoiseen laskentatoimen osalta kaikille pakollisissa opinnoissa käydään läpi kirjanpidon perusteita, verotusta, tilinpäätöksen laatimista, hinnoittelua ja kustannuslaskentaa. Pakolliset perusopinnot käytyään tradenomiopiskelijalla on ulkoisen laskentatoimen osalta tiedot kirjanpidon peruskäsitteistä ja periaatteista. Sen lisäksi hän osaa tehdä kirjanpidon tavanomaisista tositteista arvonlisäverotuksen huomioon ottaen niin käsin kuin taloushallinnon atk-ohjelmallakin. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.)

Sisäisen laskentatoimen osalta pakollisilla opintojaksoilla käsitellään kannattavaa hinnoittelua, kustannus- ja kannattavuuslaskelmia sekä budjetointia. Sekä ulkoiseen että sisäiseen laskentatoimeen liittyvien opintojaksojen tavoitteena on, että opiskelijat saavat kokonaiskuvan laskentatoimesta sekä oppivat analysoimaan ja hyödyntämään raportteja päätöksenteossa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.)

Vaihtoehtoiset opintojaksot opiskelijat voivat valita oman mielenkiinnon ja valitsemansa suuntautumisvaihtoehdon mukaan. Taloushallintoon liittyvissä vaihtoehtoisissa opinnoissa on mahdollisuus suorittaa muun muassa kirjanpitoon, verotukseen, palkkahallintoon, yritys- ja tilinpäätösanalyysiin, konsernitilinpäätökseen ja IFRS:n sekä tilintarkastukseen liittyviä opintojaksoja. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d, Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b, Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.) Vaihtoehtoiset opinnot syventävät perusopinnoissa opittuja tietoja ja taitoja. Vaihtoehtoisten opintojen tarkoituksena on kehittää opiskelijan asiantuntijuutta, esimiesvalmiuksia ja ammattitaitoa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c.)

Opetussuunnitelman rakenteet vaihtelevat eri ammattikorkeakouluissa. Siitä huolimatta, että liiketalouden koulutusohjelma on 210 opintopisteen laajuinen, vaihtelevat pakollisten ja opiskelijoiden itse valittavien opintojen laajuudet. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa pakollisten opintojen määrä on pienin (65 opintopistettä) verrattuna Laureaan ja HAAGA-HELIAAN, joissa molemmissa pakollisten opintojen laajuus on yhteensä 105 opintopistettä. Lukuun ei ole huomioitu työharjoittelua (30 op) eikä opinnäytetyötä (15 op). Näiden laajuudet ovat kaikissa ammattikorkeakouluissa samat. Pakollisten opintojen suuri ero selittyy sillä, että JAMKissa

pakollisia ammattiopintoja sisältyy koulutukseen ainoastaan 5 opintopisteen verran. Sen sijaan vaihtoehtoisia opintoja opiskellaan kyseisessä ammattikorkeakoulussa 85 opintopisteen laajuisesti, kun taas HAAGA-HELIASSA ja Laureassa vastaava luku on 45 opintopistettä. Vapaasti valittavia opintoja sisältyy tutkintoon kaikissa kolmessa ammattikorkeakoulussa 15 opintopisteen verran. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h.)

Kaikkien kolmen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmissa mainitut tavoitteet ovat hyvin yhteneväiset. Opiskelijan rooli on kasvaa proaktiiviseksi, itseohjautuvaksi asiantuntijaksi, joka haluaa oma-aloitteisesti kehittää itseään, työtään ja työympäristöään. Ammattikorkeakoulussa korostetaan opiskelijoiden omaa aktiivisuutta, halua oppia ja ymmärtää asioita. Opiskelijat nähdään yhteistyökumppaneina, jotka ovat tasavertaisia muiden yhteistyössä olevien, kuten opettajien ja sidosryhmien edustajien, kanssa. Opettajan rooli on toimia asiantuntijana, osallistujana, motivoijana ja pedagogisena ohjaajana. Opettajien tarkoituksena on ohjata opiskelijoita etsimään tietoa ja oppimaan itse. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010f; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011c.)

8.2 Erot tradenomi- ja KLT-tutkinnon välillä

Tradenomitutkinto ja KLT-tutkinto eroavat niin tasonsa, rakenteensa kuin järjestävän tahonkin puolesta. Tradenomitutkinnossa opiskellaan taloushallintoon ja laskentatoimeen liittyviä asioita perusteista lähtien. KLT-tutkinnossa sen sijaan vaaditaan käytännön vahvaa kokemusta ja erikoistilanteiden hallintaa (Taloushallintoliitto 2011b).

Tradenomitutkinto on ammattikorkeakoulujen järjestämä käytännönläheinen korkeakoulututkinto. Koulutuksen kesto on keskimäärin 3,5 vuotta. Tutkinto muodostuu perusopinnoista, ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, harjoittelusta ja opinnäytetyöstä. Tarvitavat opinnot hyväksytysti suoritettuaan opiskelija valmistuu koulusta tradenomiksi. Tietojen ja taitojen ylläpitävää koulutusta tai näyttöä ei vaadita säilyttääkseen tradenomi-nimikkeen. (Opetushallitus 2011.) Yleisen hakukelpoisuuden ammattikorkeakoulututkintoon saa käytyään muun muassa lukion oppimäärän tai ammattikoulun. Työkokemusta ei vaadita ammattikorkeakoulututkintoon pääsyä varten. (Opetushallitus 2007.)

KLT-tutkinto on sen sijaan Tili-instituuttisäätiön järjestämä syventävä ammattitutkinto. Tutkintotilaisuutta varten ei järjestetä erillistä koulutusta Tili-instituuttisäätiön tai Suomen Taloushallintoliitto ry:n toimesta, vaan tutkintotilaisuuteen (eli tenttiin) valmistautuminen on itseopiskelua. Hakukelpoisuuden KLT-tutkintoon antaa kauppatieteiden maisterin tai kandidatin tutkinto, tradenomin tutkinto tai vastaavan sisältöinen ammattikorkeakoulututkinto taikka hyväksyttävä ulkomainen korkeakoulututkinto, jolloin hakijan tulee lisäksi osoittaa teo-

reettinen perehtyneisyys suomalaiseen taloushallintoa koskevaan lainsäädäntöön. Tarvittavan koulutuksen lisäksi vaaditaan tutkinnosta riippuen tietty määrä työkokemusta. Tutkintoon voidaan myös hyväksyä henkilö, jolla on riittävä määrä työkokemusta, vaikka hän ei olisikaan suorittanut mitään vaadituista tutkinnoista. KLT-nimikkeen säilyttäminen itsellään edellyttää jatkuvaa ammattitaidon ylläpitämistä. KLT-kirjanpitäjien tulee raportoida työtehtävistään ja kouluttautumisestaan kolmen vuoden välein. KLT-tutkinto on maksullinen toisin kuin ammatikorkeakoulujen järjestämä tradenomitutkinto. Sen lisäksi KLT:n ylläpitomaksu laskutetaan vuosittain. (Taloushallintoliitto ry 2011b.)

8.3 Tradenomikoulutuksen vastaavuus KLT-tutkinnon vaatimuksiin

KLT-tutkinto on esisijaisesti persoonan näyttöä. Pääsyaatimukset tutkintoon ovat tiukat eikä sinne voi hakea niin sanotusti hetken mielijohteesta, koska hakijalla tulee olla säännöissä määritelty tutkinto ja tarpeeksi työkokemusta. KLT-tutkintoon pyritään valitsemaan henkilöitä, jotka ovat sitoutuneita ja kiinnostuneita kehittämään itseään ja työtehtäviään. (Taloushallintoliitto ry 2006.) Myös ammattikorkeakouluissa on kiinnitetty huomiota siihen, että opiskelijat ottaisivat vastuuta omasta ammatillisesta kehittymisestään ja olisivat jatkuvasti innokkaita oppimaan omaehtoisesti uutta liittyen alaan. Laurea Hyvinkään liiketalouden koulutusohjelman kuvauksessa mainitaan, että opiskelu Laureassa edellyttää opiskelijalta kriittistä ajattelua, ongelmaratkaisukykyä, itseohjautuvuutta, aloitteellisuutta ja yhteistyökykyä. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h.)

Ammattikorkeakoulujen koulutustarjonta vastaa hyvin Tili-instituuttisäätiön ja Taloushallintoliiton antamia suosituksia. Tutkituissa ammattikorkeakoulussa on mahdollista käydä suositusten mukaisia opintoja tarvittavat määrät. Suuri osa suositukseen sisältyvistä opintojaksoista ovat vapaavalintaisia, joten on opiskelijoista itsestään kiinni, tulevatko kaikki ehdotuksen mukaiset opintojaksot käytyä. Ammattikorkeakoulujen henkilökunnan tulisivat kiinnittää huomiota siihen, että he antavat tarpeeksi informaatiota liittyen jatkokoulutusmahdollisuuksiin (esimerkiksi KLT-tutkintoon). Näin opiskelijat osaavat valita sopivia opintoja jatkokoulutautumista ja työelämää ajatellen. Toinen kehittämiskohde ammattikorkeakouluissa on taloushallintoon liittyvien englanninkielisten opintojaksojen tarjoaminen. Tutkituista ammattikorkeakouluista Jyväskylän ammattikorkeakoulu on ainoa, jossa suomenkielisen tradenomilinjän opetussuunnitelmassa on tarjolla englanninkielisiä taloushallinnon opintojaksoja. (HAAGAHELIA ammattikorkeakoulu 2010d; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.) Taloushallinnon vieraskielisten opintojen lisääminen koulutustarjontaan olisi hyvä kilpailuetu ammattikorkeakouluille, sillä hyvää englanninkielen taitoa vaaditaan useissa niin ulkoisen kuin sisäisenkin laskentatoimen työtehtävissä. Toki opiskelijan omalla kiinnostuksella kehittää omaa kielitaitoaan on suuri merkitys, sillä kaikissa kolmessa ammattikorkeakoulussa on monipuolinen kielitarjonta, kansainvälisiä projektiopintoja ja usei-

ta yhteistyökouluja ympäri maailman muuan muassa vaihto-opiskelua varten. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a; Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011c; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011a.)

Tili-instituuttisäätiön ja liiton suositukset ovat myös linjassa Asetukseen ammattikorkeakouluopinnoista (3.3.1995/256, 7§), joiden mukaan ammattikorkeakoulujen on tarjottava muun muassa edellytykset opiskeltavan alan kehityksen seuraamiseen ja valmiudet jatkuvaan koulutukseen, riittävät viestintä- ja kielitaidot sekä alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet. (Asetus ammattikorkeakouluopinnoista 3.3.1995/256, 7§.)

9 Haastattelut

9.1 Haastateltavat

Haastattelin työtäni varten neljää jo valmistunutta tradenomia ja yhtä tradenomiopiskelijää, jonka valmistuminen riippuu enää opinnäytetyön palauttamisesta. Kaikki haastateltavat toimivat tai olivat toimineet ulkoisen laskentatoimen tehtävissä, minkä takia sisäisen laskentatoimen painoarvo haastatteluissa oli pieni. Haastateltavista yksi oli valmistunut Hämeen ammattikorkeakoulusta vuonna 2010, kaksi Laurea-ammattikorkeakoulusta vuonna 2011 ja yksi Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta vuonna 2002. Tradenomiopiskelija opiskelee HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa. Yritin saada haastateltavaksi Jyväskylän ammattikorkeakoulusta valmistuneen opiskelijan, mutta valitettavasti se ei onnistunut. Seuraavana on tarkemmat tiedot haastateltavista ja heidän työtehtävistään.

Tutkimustuloksien lähteinä on käytetty haastatteluja, mikäli tekstissä ei ole muuta mainintaa. Haastattelujen määrä oli mielestäni sopiva, sillä mielipiteet tradenomikoulutuksesta olivat jo näillä viidellä haastatellulla hyvinkin samankaltaiset.

Nimi: Tero Heikkilä

Koulu: Hämeen ammattikorkeakoulu

Valmistumisvuosi: 2010

Työtehtävät: Kirjanpito, verotus, tilinpäätös ja palkanlaskenta

Kauan on työskennellyt kyseisissä tehtävissä: 3,5 vuotta

Nimi: Heli Korkka

Koulu: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Valmistumisvuosi: 2002

Työtehtävät: Kirjanpito ja tilinpäätös

Kauan on työskennellyt kyseisissä tehtävissä: Vuodesta 2002 (9 vuotta)

Nimi: Suvi Launonen

Koulu: HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu

Valmistumisvuosi: Ei valmistunut

Työtehtävät: Kirjanpito ja kirjanpidon avustavat tehtävät

Kauan on työskennellyt kyseisissä tehtävissä: 1,5 vuotta

Nimi: Jere Leminen

Koulu: Laurea-ammattikorkeakoulu

Valmistumisvuosi: 2011

Työtehtävät: Laurea-ammattikorkeakoulun Leppävaaran toimipisteen juoksevan talouden hoitaminen, ostolaskujen, myyntilaskujen ja matkalaskujen käsittely sekä Leppävaaran toimipisteen että Espoon alueyksikön osalta

Kauan on työskennellyt kyseisissä tehtävissä: Työskenteli 10 kuukautta (määräaikainen sopimus)

Nimi: Nimeä ei mainita haastateltavan pyynnöstä

Koulu: Laurea-ammattikorkeakoulu

Valmistumisvuosi: 2011

Työtehtävät: Rahoituksen hoito, osto- ja myyntilaskujen hallinta ja tiliöinti, palkkojen hallinta ja maksu sekä rahaliikenteen hoito yleisesti

Kauan on työskennellyt kyseisissä tehtävissä: 1,5 vuotta

9.2 Tutkimustulokset

9.2.1 Syyt hakea opiskelemaan liiketaloutta

Syitä, miksi haastateltavat olivat hakeneet opiskelemaan liiketaloutta ammattikorkeakouluun, olivat koulutuksen monipuolisuus, alan kiinnostavuus ja työllistymismahdollisuudet. Erään haastateltavan mielestä oli hyvä, että koulutuksessa sai tuntumaa eri suuntautumisvaihtoehtoihin, ennen kuin tarvitsi valita, mihin itse haluaa profiloitua. Haastatteluissa nousi esille myös seikka, jonka olen itsekin huomannut: liiketalouden koulutusohjelma valitaan usein silloin, kun ei oikein tiedetä, mitä haluttaisiin tehdä työksi. Tähän vaikuttaa se, että tradenomitutkintoa pidetään monipuolisena tutkintona, josta saa mahdollisuuden työllistyä erilaisiin tehtäviin. Yksi haastatelluista kertoi valinneensa ammattikorkeakoulun, koska ei ollut tarpeeksi kunnianhimoinen tuolloin opiskellakseen yliopistossa. Ammattikorkeakoulu on hyvä valinta silloin, kun haluaa korkeakoulututkinnon, mutta yliopisto ei syystä tai toisesta kiinnosta.

Haastateltujen odotukset tradenomikoulutuksesta liittyivät lähinnä siihen, että saisivat alasta jonkinlaisen kokonaiskuvan ja työllistyisivät tutkinnon suoritettuaan. Yksi haastatelluista toivoi koulutuksen valottavan, mitä liiketalouden ala on ja mitä eri mahdollisuuksia se tarjoaa. Muita odotuksia koulutuksesta haastatellut eivät nostaneet esille. Toisilla ei ollut odotuksia juuri lainkaan, vaan he menivät katsomaan, mitä koulu heille tarjoaa.

Niille haastatelluista, joilla oli jonkunlaisia odotuksia tutkinnosta, vastasi koulutus pääosin odotuksia. Kaksi haastateltavaa oli sitä mieltä, ettei koulutus ollut ihan niin ammattiin valmistavaa, kuin he olivat kuvitelleet. Erään haastatellun mielestä koulutus vastasi kyllä odotuksia ennen kouluun menoa, mutta koulutus ei vastannut sitä, mitä työ oikeasti on. Haastateltujen mielestä koulusta ei saanut oikeaa kuvaa siitä, mitä työ tulisi olemaan.

9.2.2 Mielipiteitä tradenomitutkinnosta - laajuus, kesto, vaativuus

Ylipäätään tutkitut henkilöt olivat sitä mieltä, että tradenomikoulutus on hyvä perusasiat opettava koulutus. Yksi haastatelluista oli opiskellut suoraan taloushallinnon tradenomiksi, muut kävivät liiketalouden koulutusohjelman, jossa suuntaudutaan perusopintojen jälkeen. Näistä muista neljästä haastateltavasta ainakin kolme oli sitä mieltä, että perusopintojen osuus voisi olla pienempi. Erityisesti siinä tilanteessa, kun opiskelija tietää, mihin haluaa suuntautua, voisi kaikille pakollisten opintojen määrää vähentää ja lisätä ammatillisia, vapaasti valittavia opintojaksoja. Joitain peruskursseja ehdotettiin oman mielenkiinnon mukaan käytäväksi esimerkiksi kansalaisopistossa, jotta ammattiin suuntaavia opintoja mahtuisi opintoihin enemmän. Kaiken kaikkiaan syventäviä opintoja toivottiin lisättävän.

Koulutusohjelman laajuutta ja kestoa pidettiin yleisesti ottaen sopivana. Yksi haastateltava oli sitä mieltä, että koulu tuntui välillä turhan löysältä, sillä tunteja oli toisinaan vain muutama viikossa. Siihen nähden sisältöä olisi voinut olla enemmän tai koulun keskimääräinen kesto lyhyempi. Yksi tradenomeista otti kantaa tenttien vaativuuteen. Häntä harmitti, kun oli pannostanut tenttiin lukemiseen ja sitten tentti olikin erittäin helppo. Kyseessä on kuitenkin korkeakoulututkinto, joten vaatimuksen voisivat vastata paremmin sitä. Erot voivat johtua koulusta, sillä toinen, eri ammattikorkeakoulussa, haastateltu tradenomi oli sitä mieltä, että opintopisteiden määrä ei usein vastannut tehtyä työtä. Nimenomaan niin päin, että työtä tarvitsi tehdä enemmän kuin opintojaksosta sai opintopisteitä. Haastateltavat nostivat esille sen, että on paljon opiskelijasta itsestään kiinni, mitä opintojaksoja valitsee ja kuinka tehokkaasti sekä kuinka monessa vuodessa koulun saa käytyä. Monella opiskelijalla opinnot venähtävät opinnäytetyötä tehdessä.

9.2.3 Mielipiteet taloushallinnon opinnoista

Taloushallinnon opinnoista hyödyllisimpinä pidettiin perusopintoja. Haastateltavat toivoivat yhtä lukuun ottamatta lisää ammatillisia opintoja. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että koulutuksen tulisi olla vielä käytännönläheisempää ja vastaavampaa työelämään. Kantaa otettiin siihen, että kokonaiskuvaa ei opintojen avulla asioista saanut. Toivottiin opintojaksoa, jossa kaikki opittu koottaisiin yhteen tai muuten opintojaksojen yhdistämistä niin, että kokonaisuuden hahmottaminen helpottuisi. Kirjanpidon opintoihin toivottiin lisää ohjelmistojen käyttöä tiliristikoiden sijaan. Perusasiat on hyvä oppia käsin paperille tekemällä, mutta sen jälkeen voitaisiin nopeastikin siirtyä käyttämään taloushallinnon ohjelmia, joita työelämässäkin käytetään. Ongelmaksi muodostuu tietysti se, että ohjelmistoja on monia erilaisia. Ammattikorkeakoulut voisivat kuitenkin satsata muutamaan suosituimpaan ohjelmaan, jotta edes ne tulisivat tutuiksi. Työilmoituksia seuraamalla voi huomata, että työnantajien arvostama etu on jonkun taloushallinnonohjelman käytön osaaminen. Tällä hetkellä koulussa niiden käyttöä ei juurikaan harjoitella. Haastateltavat sälyttivät vastuuta opiskelijoiden itsensä lisäksi opettajiin. Ammattikorkeakoulujen kannattaa panostaa ammattitaitoiseen henkilökuntaan, jotka osaavat opettaa asiat opiskelijoille. Huono opettaja voi pilata mielenkiinnon aihealuetta kohtaan ja jättää vajeen opiskelijan osaamiseen. Lisää opintoja toivottiin palkanlaskennan, verotuksen, tilinpäätössuunnittelun ja henkilöstöhallinnon osalta.

Vaikka ammattikorkeakoulut mainostavat tarjoavansa käytännönläheistä koulutusta, kaikki haastateltavat toivoivat enemmän käytännön harjoitusta ja kontaktia aitoon työelämään. Useammalle haastateltavalle oli vasta töissä selvinnyt, miten joku esimerkiksi kirjanpitoon liittyvä asia todellisuudessa tarkoittaa. He kyllä muistivat käsitelleensä asiaa koulussa, mutta sen todellinen tarkoitus oli jäänyt hämärän peittoon ennen työelämää. Haastateltavat toivoivat enemmän case-tyyppisiä kokonaisuuksia, joissa yhdisteltäisiin pienet asiat yhdeksi suureksi kokonaisuudeksi. Yksi haastatelluista oli kuullut jälkepäin P2P- eli peer to peer opinto-ohjelmasta, jota piti kiinnostavana. Hänen mukaansa P2P-opinnot ovat enemmän yhteydessä liike-elämään ja yrityksiin. Opinnoissa tehdään erilaisia projekteja yrityksillä ja näin saadaan oikeaa käytännön osaamista. Hänen mielestään tradenomikoulutuksessa tehtiin ainoastaan caseja yrityksille, vailla kuitenkaan todellista kosketuspintaa.

9.2.4 Koulutusohjelman vahvuudet ja heikkoudet

Parhaina puolina tradenomikoulutuksessa haastatellut pitivät koulutuksen antamaa monipuolista perusosaamista lähinnä taloushallinnon osalta, joka antaa vankan pohjan, minkä päälle on hyvä alkaa rakentamaan todellista ammattiosaamista työelämässä. Koulutuksessa pidettiin myös joustavuudesta ja siitä, että opiskelijat saivat itse vaikuttaa asioihin.

Työelämän kannalta hyödyttömimpinä opintojaksoina haastatellut laskentatoimentradenomit pitivät pakollisia perusopintoja, jotka eivät liittyneet taloushallintoon. Kaksi haastateltavaa piti markkinointia turhana ja yksi taas hyödyllisenä. Markkinoinnin tarpeellisuus liittyi tradenomien tämän hetkiseen työnkuvaan. Niille, ketkä eivät tiedä mihin suuntautua, on hyödyllistä käydä perusopintoja kaikista eri osa-alueista.

9.2.5 Kieliopinnot ja harjoittelu

Kieliopintoja kouluissa oli haastateltavien mielestä tarpeeksi ja kursseilla käytiin myös alan sanastoa. Kukaan ei kuitenkaan olisi pistänyt pahakseen, mikäli englanninkursseja olisi ollut enemmänkin. Yksi haastateltava jäi kaipaamaan englannin suullisen ilmaisun opintojaksoa, sillä työelämässä joutuu usein puhumaan englantia asiakkaiden kanssa. Sen lisäksi toivottiin käytävän läpi taloushallintoon liittyvää sanastoa, jottei tarvitsisi työelämässä olla niin riippuvainen sanakirjasta. Englanninkielisiä laskentatoimen opintojaksoja ei haastateltujen koulussa järjestetty. Yksi haastateltava sanoi, että joku helppo taloushallinnon kurssi voisi ollakin englanniksi, toinen piti tarpeellisempana englannin suullisen ilmaisun opintojaksoa, jossa harjoiteltaisiin yleisesti sanallista osaamista. Kaikki haastateltavat ovat tarvinneet englantia työelämässä, joten sen sisällyttäminen koulutusohjelmaan on tärkeää.

Eräs haastateltava harmitteli sitä, ettei muiden vieraiden kielten kuin englannin ja ruotsin jatkokursseja järjestetty (tässä tapauksessa kyseessä oli ranskan kielen kurssi), sillä opintojaksoille ei saatu tarpeeksi opiskelijoita. Koulujen velvollisuus on mielestäni järjestää tarjoamiaan kieliopintoja. Mikäli opiskelijamäärät jäävät vähäisiksi, koulut voisivat järjestää tunteja yhteistyössä keskenään tai muiden kielten opiskelua järjestävien tahojen kanssa.

Harjoitteluja oli haastateltavien mielestä sopivasti ja yhtä lukuun ottamatta muut olivat sitä mieltä, että etenkin toinen harjoittelu oli hyödyllinen. Ensimmäinen harjoittelupaikka voi olla käytännössä mikä tahansa liiketalouteen liittyvä ja toinen harjoittelu tulee liittyä suuntautumisvaihtoehtoon. Harjoittelussa pääsi kokeilemaan käytännössä, mitä koulussa oli opiskeltu. Harjoittelun sanottiin koonneen koulussa opittuja asioita kokonaisuudeksi. Opiskelijoiden mukaan harjoittelu auttoi työllistymisessä ja suurin osa olikin saanut vakituisen paikan harjoittelupaikastaan. Suurimman osan mielestä harjoittelupaikka oli helppo saada, mutta se on riippuvaista paikkakunnasta. Yksi haastateltava sanoi harjoittelupaikan olleen kivan alla ja lopulta päässeensä yhteen, jossa ei kuitenkaan saanut toivottua ohjausta.

9.2.6 Koulutuksen vastaavuus työelämään

Haastateltavat olivat yksimielisiä siitä, että suurin tutkinnosta saatava hyöty on perusteiden oppiminen. Koulutus ei kuitenkaan anna todellista työelämää vastaavaa oppia. Erään haastateltavan mielestä koulutus enemmänkin antoi suuntaa siihen, mikä on itselle sopiva ala. Työllistymisen kannalta haastateltaville oli hyötyä koulutuksesta.

Kolme viidestä haastateltavasta oli sitä mieltä, ettei pärjäisi nykyisessä työssään lainkaan ilman tradenomikoulutuksen antamia tietoja ja taitoja. Heistä yksi oli sitä mieltä, että joku nopeaoppisempi voisi kyllä mahdollisesti tehdä hänen töitään (kirjanpito ja tilinpäätös) ilman liiketalouden koulutusta. Yksi haastateltava oli sitä mieltä, ettei pärjäisi työssään ilman tradenomikoulutusta niin hyvin kuin nyt. Ainoastaan yksi oli sitä mieltä, että olisi pärjännyt työssään ilman tradenomikoulutusta. Hänen mielestä jokaisessa työpaikassa on omat säännöt, jotka täytyy vain opetella. Hänkin kyllä koki, että koulutuksesta on hyötyä kokonaisuuksien ja rutiinitehtävistä poikkeavien tehtävien ymmärtämisessä.

Muuan muassa Laurea-ammattikorkeakoulu ja HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu mainostavat, että liiketalouden koulutusohjelma antaa valmistuville tradenomeille valmiuden työskennellä asiantuntijana ja esimiestehtävissä (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c; Laurea-ammattikorkeakoulu 2011d). Siitä huolimatta kukaan haastatelluista ei kokenut tulleen valmiiksi osaajaksi koulussa. Heidän mukaan työelämä eroaa melko paljon koulussa opitusta ja alku varsinkin on pelkkää harjoittelua. Yksi haastatelluista oli sitä mieltä, että mielipide voisi olla toinen, mikäli opiskelut eivät olisi venähtäneet opinnäytetyötä tehdessä.

9.2.7 Työnantajien ja tradenomien odotukset

Haastatteluun osallistuneiden mielestä työnantajat ovat hyvin ymmärtäneet, että he eivät harjoittelijoina eikä vielä vastavalmistuneinakaan osaa vielä kaikkea. Työnantajat eivät olleet luulleet harjoittelijoiden tai vastavalmistuneiden osaavan jotain, mitä koulussa oli opeteltu. Jollekin oli tullut eteen tilanteita, jolloin on saanut ylimalkaisia ohjeita työnantajalta. Tehtävä on kuitenkin selvinnyt kysymällä tarkentavia kysymyksiä. Yksi opiskelija oli huolissaan siitä, että työnantajat olettaisivat hänen osaavan enemmän kuin hän osaakaan. Paineet tulevat tällöin omasta takaa eikä niinkään työnantajan taholta. Sen sijaan työnantajat olivat toisinaan positiivisesti yllättyneet tradenomien osaamistasosta. Nämä tapaukset liittyivät lähinnä omaan aktiivisuuteen tai oppimiskykyyn.

Tradenomin työelämäodotuksia kysyttäessä neljä haastateltavaa vastasivat, että työelämä on ollut erilaista kuin koulussa odotti. Yksi oli pettynyt, sillä hänen mielestään osto- ja myyntilaskujen hallinta on tylsää eikä hän koe olevansa täysin omalla alallaan. Hyvänä asiana hän

piti sitä, että koulutus antaa tälläkin hetkellä kuitenkin mahdollisuuden suunnata esimerkiksi rahoituksen pariin. Yhdellä haastateltavalla oli ollut harhakuva siitä, että valmistuneena saisi heti hyvän työn hyvällä palkalla. Todellisuus ei ole kuitenkaan vastannut tätä odotusta. Hän odottaa, että parin vuoden päästä tilanne voi olla jo toinen ja hänen osaamista arvostetaan tuolloin enemmän.

9.2.8 Työllistyminen

Haastateltavista neljä oli saanut työpaikan harjoittelupaikasta. Heidän mielestään vastavalmistuneen tradenomin ei ole välttämättä kovin vaikeaa työllistyä etenkin pääkaupunkiseudulla. Pienemmillä paikkakunnilla työn saaminen on vaikeampaa. Paljon vaikuttaa myös milaisessa paikassa tekee harjoittelun ja saako sieltä vakituisen paikan. Yksi haastateltava, joka ei työllistynyt harjoittelupaikkaan, koki, että vakituisen työpaikan saaminen oli vaikeaa ja väsyttävä projekti.

Työllistymiseen vaikuttavista seikoista haastateltavat nostivat esille tärkeimpänä työkokemuksen ja sen lisäksi harjoittelupaikan, persoonan, oma aktiivisuuden sekä tuurin. Työkokemus nousi selvästi tärkeimmäksi kriteeriksi tradenomien mielestä. Koulumenestys ei juurikaan ollut heidän mielestään vaikuttava seikka, sillä työnantajat katsovat enemmän persoonallisuutta.

9.2.9 KLT-tutkinto

Haastateltavista yksi oli suorittanut KLT-tutkinnon. Muista haastateltavista kolme tiesi, ainakin suurin piirtein, mikä on KLT-tutkinto ja mitkä ovat pääsyvaatimukset tutkintoon. Yksi ei ollut kuullut tutkinnosta koskaan.

Ne haastateltavat, jotka ylipäättään tiesivät, mikä KLT-tutkinto on, pitivät sitä arvostettuna tutkintona ja vaativana tenttinä. Arvostus korostuu etenkin tilitoimistoalalla, koska se on ainoa tapa auktorisoida tilitoimisto.

Kukaan haastatelluista ei ollut kuullut ammattikorkeakoulussa KLT-tutkinnosta taikka taloushallintoliiton antamista opintosuosituksista ammattikorkeakouluille. Yksi haastateltavista oli osannut itse mennä kysymään opettajilta, onko hän suorittanut tarpeeksi sopivia opintoja KLT-tutkintoa varten. Opettajat eivät olleet osanneet vastata suoraan, vaan heidän oli tehtävä selvitystyötä ennen vastausta. Saman oli kohdannut toinenkin haastateltava HTM-tilintarkastajan pääsyvaatimuksia selvittäessä. Hänen ei ollut edes mahdollista suorittaa tarvittavia opintoja omassa ammattikorkeakoulun paikallisyksikössä. Haastateltavat toivoivat, että koulussa kerrottaisiin enemmän jatkokoulutusmahdollisuuksista ja niiden vaatimista

opintosuorituksista. Tällä hetkellä opiskelijat ovat jätetty oman onnensa nojaan eikä heillä ole edes tietoa, millaisia jatkokoulutus- tai jatkotutkintomahdollisuuksia on liittyen omaan alaan. Ammattikorkeakoulut voisivat järjestää infotilaisuuksia yhteistyössä jatkokoulutusta järjestävien tahojen kanssa. Näin opiskelijat saisivat tietää, mitä opintojaksoja heidän tulisi käydä päästäkseen toivomaansa jatkokoulutukseen.

Haastateltavista Heli Korkka oli suorittanut KLT-tutkinnon vuonna 2007. Hänen mielestään etenkin laskentatoimen osuuteen apua oli työkokemuksesta. Hän pystyi tentissäkin ajattelemaan, miten ratkaisisi tilanteen työssä ja vastasi sen perusteella. Kaikkiin laskentatoimenkysymyksiin ei tullut vastausta työn kautta ja hän valmistautuikin oman lukemisen lisäksi KLT-tutkintoon Pretax Oy:n järjestämässä KLT-lukiassa kesän ajan. Heli Korkkan mukaan laskentatoimen osio sisälsi paljon laajoja kokonaisuuksia ja oikeustiedon osio sen sijaan oikein- tai väärin -väittämiä, joiden ratkaisemiseen vaadittiin enemmän niin sanottua ”nippelitietoa”. Sysäys KLT-tutkintoon hakemiseen tuli työnantajan puolelta.

10 Yhteenveto

Koska jokainen ammattikorkeakoulu on oma autonominen yksikkönsä, eivät niiden opintojaksotarjontansaakaan ole täysin toisiaan vastaavia. Pääpiirteittäin kaikissa kolmessa tutkitussa ammattikorkeakoulussa saa suoritettua samansisältöisiä ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen opintoja. Pakollisten, vaihtoehtoisten ja vapaasti valittavien opintojen määrät vaihtelivat ammattikorkeakouluittain. Niiden opiskelijoiden, jotka tietävät mihin haluavat suuntautua, kannattaakin hakea opiskelemaan sellaiseen ammattikorkeakouluun, jossa pakollisten opintojen määrä on suhteessa pienempi kuin vapaasti valittavien. Toinen vaihtoehto on hakea suoraan tiettyyn erikoistumisopintolinjaan sellaiseen ammattikorkeakouluun, jossa se on mahdollista.

Haastattelemani taloushallintoon suuntautuneet tradenomit olivat sitä mieltä, että tradenomikoulutus oli monipuolinen ja hyvin perusasiat opettava. Haastattelemani tradenomit pitivät koulutusta ja joitain tenttejä toisinaan liian helppoina. Koska kyseessä on korkeakoulututkinto, voisi se olla vaativampikin. Vaativuusasteen nostaminen voisi kehittää myös opiskelijoiden motivaatiota, sillä liian helppoihin tentteihin ei tule välttämättä valmistauduttua yhtä hyvin. Haastateltavat pitivät KLT-tutkintoa selvästi haastavampana ja arvostetumpana kuin tradenomitutkintoa. Toinen opiskelijoiden arvostama seikka oli koulujen joustavuus. Moni tekee töitä ammattikorkeakoulu aikanaan, toisilla voi olla perheitä tai muita syitä, jolloin mahdollisuus vaikuttaa omaan lukujärjestykseen on suuri etu.

Haastateltavien mukaan ammattikorkeakoulujen tulisi panostaa edelleen käytännönläheisyyteen. Tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden mukaan muun muassa kirjanpidon opinnot eroavat melko paljon työelämän vastaavista tehtävistä. Opiskelija toivottiin tuotavan lähemmäksi sitä, mitä työelämä tulisi olemaan. Ammattikorkeakoulujen tulisi kiinnittää huomiota siihen, että opiskelijat hahmottavat kokonaiskuvan taloushallinnon tehtävistä. Haastateltavien mukaan opintojaksot jäivät irrallisiksi ja täten kokonaisuus hahmottamatta. Yksittäisten opintojaksojen jälkeen voisi olla yksi suurempi kokonaisuus, jossa koottaisiin kaikki irrallisilla opintojaksoilla opitut asiat yhteen. Koska tradenomit toivoivat koulutuksen vastaavan paremmin todellisuutta, ammattikorkeakoulut voisivat järjestää yhden kokoavan opintojakson. Tällä opintojaksolla opiskelijat voisivat harjoitella koko yrityksen ulkoista taloushallintoa alusta loppuun (kirjanpito, palkanlaskenta, verotus, tilinpäätös jne). Tämä palvelisi haastateltujen henkilöiden toiveita siitä, että ammattiin suuntaavia opintoja lisättäisiin. Vastaavanlaisen kurssin voisi järjestää myös sisäisestä laskentatoimesta. Sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen kokoavien opintojaksojen yhdistämistä en pidä kannattavana, sillä siitä tulisi turhan laaja ja osittain tarpeeton opintojakso sellaisille opiskelijoille, jotka tietävät tulewansa tekemään ainoastaan sisäisen laskentatoimen tai ainoastaan ulkoisen laskentatoimen työtehtäviä.

Haastateltavat toivoivat vähemmän pakollisia perusopintoja ja enemmän vapaasti vaihtoehtoisia ammattiopintoja. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa pakollisten perusopintojen määrä oli pienempi kuin HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa ja Laurea-ammattikorkeakoulussa. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa vaihtoehtoisten ammattiopintojen osuus oli sen sijaan suurempi. Ammattikorkeakoulut voisivat tarjota mahdollisuutta suuntautua valitsemaansa vaihtoehtoon jo ennen toista opiskeluvuotta. Tätä vaihtoehtoa voisivat käyttää ne, jotka tietävät jo opintojensa alkuvaiheessa, mihin aikovat suuntautua. Kaikille pakollisissa perusopinnoissa voisi säilyttää sellaiset opintojaksot, joista on konkreettista hyötyä suurimmalle osalle tradenomeista (mm. kieliopinnot).

Kaiken kaikkiaan haastateltavat olivat melko tyytyväisiä liiketalouden koulutusohjelmaan. Heidän mukaansa tradenomiksi valmistuttuaan heillä oli hyvä pohjakoulutus lähteä rakentamaan työelämässä todellista ammattiosaamista, jota koulussa ei saanut. Haastateltavien mukaan on paljon opiskelijasta itsestään kiinni, kuinka tehokkaasti ja nopeasti opinnot suorittaa. Opintojen laajuutta (210 opintopistettä) ja kestoja (3,5 vuotta) pidettiin yleisesti ottaen sopivana.

11 Itsearviointi ja jatkotutkimusmahdollisuudet

Mielestäni tavoitteeni toteutuivat työssäni melko hyvin vaikkakin opinnäytetyön tekemiseen meni enemmän aikaa kuin etukäteen suunnittelin, etenkin kun aihe ehti vaihtua kertaalleen matkan varrella. Työn tekeminen oli mielenkiintoista ja erityisen kiinnostavaa oli kuulla muiden tradenomien mielipiteitä koulutuksesta. Ammattikorkeakoulujen antamat lupaukset koulutuksesta ovat melko yhteneväiset, mutta tradenomiksi haluavien kannattaisi tutustua opintojaksotarjontaan ja koulun käytäntöihin ennen hakemista, sillä niistä löytyi eroja ammattikorkeakoulujen välillä.

Työssäni en tarkoituksella ottanut kantaa työnantajien mielipiteisiin valmistuneiden tradenomien osaamistasosta. Tämä on yksi hyvä jatkotutkimusmahdollisuus. Sen lisäksi tutkimuksen voisi tehdä myös kvantitatiivisena eli määrällisenä, jotta saisi kartoitettua useamman valmistuneen tradenomin mielipiteitä. Ongelmaksi voi muodostua tiettyyn kohderyhmään (valmistuneet taloushallinnon tradenomit) kuuluvien henkilöiden tavoittaminen, mutta apua saa varmasti ammattikorkeakouluilta ja ammattikorkeakoulujen alumnihdistyksiltä.

Lähteet

Julkaisemattomat lähteet

Airula, S. 2011. Opiskelu talouspalvelun tuottajaksi ja KLT-tutkintoon. Email sa-tu.launonen@laurea.fi. 24.5.2011

Haastateltava. 2011. Laurea-ammattikorkeakoulusta valmistunut tradenomi 13.9.2011. Tuusula.

Heikkilä, T. 2011. Hämeen Ammattikorkeakoulusta valmistuneen tradenomin haastattelu 13.9.2011. Helsinki.

Korkka, H. 2011. Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta valmistuneen tradenomiopiskelijan haastattelu 21.9.2011. Järvenpää.

Launonen, S. 2011. HAAGA-HELIA Ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijan haastattelu 7.9.2011. Helsinki.

Leminen, J. 2011. Laurea-ammattikorkeakoulusta valmistuneen tradenomin haastattelu 15.9.2011. Vantaa

Kirjallisuus

Kananen, J. 2008. Kvali Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Laurea-ammattikorkeakoulu. 2010. Laurea Fakta 2010-2011.

Sähköiset lähteet

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351. Säädös valtion säädöstietopankki Finlexin sivustolla. Viitattu 16.3.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030351>

Asetus ammattikorkeakouluopinnoista 3.3.1995/256. Asetus valtion säädöstietopankki Finlexin sivustolla. Viitattu 16.3.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950256>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a. Kansainvälinen HAAGA-HELIA. Viitattu 30.5.2011. <http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/kansainvalisyys>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b. Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus. Viitattu 2.6.2011. <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/liiketalous/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/koulutusohjelman-rakenne-sisalto-ja-laajuus/koulutusohjelman-rakenne-sisaeltoe-ja-laajuus>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c. Liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 11.5.2011. <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/liiketalous/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret>.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d. Opintojaksoluettelo. Viitattu 2.5.2011. <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/liiketalous/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/opintojaksoluettelo/opintojaksoluettelo>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e. Opintojen suoritusjärjestys. Viitattu 2.6.2011.
<http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/liiketalous/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/opintojen-suoritusjaerjestys/opintojen-suoritusjaerjestys>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010f. Pedagoginen strategia. Viitattu 11.5.2011.
<http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/yleista-haaga-heliasta/pedagoginenstrategia>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010g. Strategia. Viitattu 18.4.2011. <http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/strategia>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010h. Tietoa HAAGA-HELIASTA. Viitattu 11.5.2011.
<http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/haaga-helia-lyhyesti>.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010i. Yhteystiedot. Viitattu 11.5.2011.
<http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/yhteystiedot>.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2010. Visio, missio ja arvot. Viitattu 11.5.2011.
<http://www.jamk.fi/tutustu/esittely/visio>

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a. Liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelma.
http://www.jamk.fi/download/30191_HBA_OPS2011_hyvaksytyy.pdf. Viitattu 11.5.2011

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b. Opintojen rakenne, laajuus ja eteneminen. Viitattu 2.5.2011.
https://webas.intra.jypoly.fi/pls/asio/asio_rakenne_julkaisu.rakenne_osaamisalue?ckohj=HBA&csuunt=99999&cvuosi=15&caste=N&carak=2011-2012

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011c. Osaaminen kilpailukyvyksi. Viitattu 11.5.2011
<http://www.jamk.fi/tutustu>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011a. Kansainvälisyys opinnoissa. Viitattu 30.5.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/kansainvalisyys-opinnoissa/Sivut/default.aspx>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011b. Kieli- ja viestintäopinnot. Viitattu 29.5.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/kansainvalisyys-opinnoissa/kieliopinnot/Sivut/default.aspx>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011c. Laurea-ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmat, yleinen kuvaus. Viitattu 2.6.2011.
https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_RyhmKuvYht/tab/nop/sea?ryhma=3993774&stack=push

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011d. Liiketalouden koulutusohjelma (tradenomi). Viitattu 16.3.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/koulutus/amk-tutkinnot/liiketalous/Sivut/default.aspx>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011e. Liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelma 2011-2012. Viitattu 26.03.2011.
https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=3993935&koulohj_id=2587350&stack=push

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f. Opetussuunnitelma. Viitattu 2.5.2011.
https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=3993774&koulohj_id=2587344&stack=push

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011g. Opetussuunnitelmat. Viitattu 16.3.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/opetus-ja-opinnot/Sivut/Opetussuunnitelmat.aspx>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h. Opetussuunnitelmat: Laurea ammattikorkeakoulu 2011-2012. Viitattu 2.6.2011.
https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_Etusivu/tab/nop/sea?lukuvuosi=2587219&ryhmt yyp=1&stack=push

Laurea-ammattikorkeakoulu 2011i. Opiskelu Laureassa. Viitattu 16.3.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/Sivut/default.aspx>

Opetushallitus 2007. Hakukelpoisuus ammattikorkeakouluun. Viitattu 15.7.2011.
<http://www.koulutusnetti.fi/index.php?file=898>

Opetushallitus 2011. Ammattikorkeakoulututkinto. Viitattu 15.7.2011.
<http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/Opiskelu/Ammattikorkeakouluopinnot/Ammattikorkeakoulututkinto/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a. Ammattikorkeakoulututkinnot 2010. Viitattu 15.3.2011.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/KO_yhteenveto_AMK_tutkinnot_2010.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b. Bolognan prosessi. Viitattu 26.3.2011.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/index.html>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Viitattu 15.3.2011.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/index.html?lang=fi

Taloushallintoliitto ry 2006. Säännöt. Viitattu 27.3.2011.
<http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/saannot/>

Taloushallintoliitto ry 2009. Yleisimmät kysymykset tentistä. Viitattu 2.6.2011.
http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/yleisimmat_kysymykset_tentista/

Taloushallintoliitto ry 2010. Kenelle KLT tutkinto on tarkoitettu? Viitattu 27.3.2011.
http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/kenelle_klt_on_tarkoitettu/

Taloushallintoliitto ry 2011a. Kirjallisuusluettelo. Viitattu 27.3.2011.
<http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/klt-tutkinto-2011/kirjallisuusluettelo/>

Taloushallintoliitto ry 2011b. KLT. Viitattu 27.3.2011. <http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/>

Tradenomiliitto TRAL ry. 2008. Sijoittuminen. Viitattu 2.6.2011. <http://www.tral.fi/jasen/37>

Tradenomiliitto TRAL ry. 2009. Tradenomi. Viitattu 15.3.2011. <https://extranet.tral.fi/43>

Kuvat

Kuva 1: Opetussuunnitelman rakenne Laurean Hyvinkään toimipisteessä (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011h.)	14
Kuva 2: Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b.).....	16
Kuva 3: Liiketalouden koulutusohjelman opintojen eteneminen (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011a.)	20

Kuviot

Kuvio 1: Tradenomien työtehtävät (Tradenomiliitto 2008).	10
--	----

Taulukot

Taulukko 1: Laurea Hyvinkään vaihtoehtoiset taloushallinnon ja rahoituksen opinnot (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011f.).....	15
Taulukko 2: HAAGA-HELIAN (Helsinki) laskentatoimen ja rahoituksen vaihtoehtoiset opinnot (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.).....	18
Taulukko 3: Jyväskylän ammattikorkeakoulun tarjoamat taloushallinnon ja toiminnanohjausjärjestelmien sekä finanssialan opintojaksot (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2011b.).....	21

Liitteet

Liite 1: Saate haastateltaville

Hei,

Opiskelen Laurea-ammattikorkeakoulussa Keravalla ja teen opinnäytetyötä aiheesta Millaiset valmiudet liiketalouden koulutusohjelman (AMK) taloushallinnon opinnot antavat työelämään sekä KLT-tutkintoon. Olen kutsunut teidät haastatteluun kertomaan kokemuksianne tradenomikoulutuksesta ja sen valmistamisesta työelämään sekä kertomaan ajatuksianne KLT-tutkinnosta. Laureaan tehdyt opinnäytetyöt julkaistaan Ammattikorkeakoulujen verkkokirjastossa, Theseuksessa (www.theseus.fi).

Selvitän työssäni kuinka hyvät valmiuden ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opinnot (tradenomitutkinto) antavat työelämää ajatellen. Tarkoitukseni on myös selvittää, miten KLT-tutkinto eroaa tradenomitutkinnosta ja mitä vaatimuksia KLT-tentin läpäisemiseen on.

Nauhoitan haastattelut nauhurilla, mikäli annatte siihen suostumuksenne. Nauhoittaminen nopeuttaa haastattelutilannetta sekä helpottaa materiaalien työstöä. Haastattelumateriaalia käytetään ainoastaan tämän opinnäytetyön tekemiseen ja hävitetään sen valmistuttua. Nimenne mainitaan ainoastaan luvallanne. Käsittelen antamanne tiedot asianmukaisesti.

Haastattelu kestää n. 30 minuuttia. Kiitos ajastanne!

Liite 2: Haastattelurunko

Tradenomille

Perustiedot

Haastattelun päivämäärä

Nimi

Koulu

Valmistumisvuosi

Työtehtävät

Kauan olet työskennellyt kyseisissä tehtävissä?

Tradenomitutkinto

Miksi aikanaan hait opiskelemaan ammattikorkeakouluun liiketaloutta?

Mitä odotuksia sinulla oli tradenomikoulutuksesta?

Vastasitko koulutus odotuksiasi?

Mitä mieltä olet liiketalouden koulutusohjelmasta (tradenomi)?

Mitä mieltä olet liiketalouden koulutusohjelman taloushallinnon opinnoista (tradenomi)?

Miten hyvin taloushallinnon opinnot (kirjapito, tilintarkastus, verotus, rahoitus) valmistivat mielestäsi työelämään?

Mikä tai mitkä kurssit olivat mielestäsi hyödyllisimpiä työelämässä ja työtehtävissä tarvittavien tietojen ja taitojen kannalta?

Mitkä kurssit olivat hyödyttömimpiä työelämässä ja työtehtävissä tarvittavien taitojen ja tietojen kannalta?

Tiesitkö jo opintojen alussa, että tulet suuntautumaan taloushallintoon?

Mitkä asiat olivat parasta tradenomikoulutuksessa (erit. taloushallinto)?

Mitä asioita tulisi vielä kehittää tradenomikoulutuksessa (erit. taloushallinto)?

Mitä opintoja toivoisit koulutuksessa olevan vielä lisää?
Oliko kieliopintoja koulussa sopivasti?
Järjestettiinkö koulussanne laskentatoimen opintojaksoja englanniksi?

Tarvitsetko työssäsi englantia?

Onko koulutuksessa mielestäsi jotain turhaa/ylimääräistä?

Oliko harjoitteluja sopivasti?

Mitä hyötyä koit harjoittelusta olevan?

Oliko harjoittelupaikka helppo saada?

Työelämä

Kuinka paljon ja millaista hyötyä tradenomitutkinnosta on ollut työelämässä?

Pärjäisitkö työssäsi ilman tradenomikoulutusta?

Koitko tulleeksi valmiiksi osaajaksi valmistuttuasi liiketalouden koulutusohjelmasta vai onko todellinen oppiminen tapahtunut työelämässä?

Mitä odotuksia koit työnantajallasi olleen sinua palkatessa?

Onko tullut tilanteita, joissa työnantaja/joku muu taho on odottanut teidän osaavan jotain, mitä ette ole koulussa tai muualla vielä käyneet läpi/oppineet?

Onko tullut tilanteita, joissa osaamisenne on yllättänyt työnantajanne positiivisesti?

Mitä odotuksia sinulla oli työelämästä ennen valmistumistasi? Vastasivatko odotukset todellisuutta?

Työllistyminen

Onko vastavalmistuneen laskentatoimen/taloushallinnon tradenomin mielestäsi vaikea työllistyä?

Mitkä seikat mielestäsi vaikuttavat työllistymiseen?

- suoritettut opintojaksot
- aiempi työkokemus
- persoona jne

Jatkokouluttautuminen

Tiedätkö mikä on KLT-tutkinto?

Tiedätkö mitkä ovat pääsyvaatimukset KLT-tutkintoon?

Millainen käsitys sinulla on KLT-tutkinnosta ja tentistä?

- Vaativuus
- Arvostus

Saitko ammattikorkeakouluajanasi tietoa Taloushallintoliiton antamista opintosuosituksista (KLT-tutkintoa silmällä pitäen)? Jos sait, mistä?

Oletko suunnitellut suorittavasi KLT-tutkinnon?

Oletteko ajatelleet jatkavanne opiskelua?

Muuta kerrottavaa/mielipiteitä yllä käsitellyistä asioista?

Kiitos!